

Horizontaal toezicht in het MKB

Naam:	Jeroen van den Berg
Studentnummer:	0782180
Instituut:	Hogeschool Rotterdam, Kralingse Zoom
Begeleider:	mr. F.S.A.M. Roorda FB
Opdrachtgever:	KPMG MKB te Rotterdam
Interne begeleider:	R.A. Mauritz AA
Periode:	Rotterdam, najaar 2011

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding scriptie	6
1.2 Probleemstelling onderzoek	6
1.3 Methodiek en opbouw van de scriptie	7
2. Wat is horizontaal toezicht?	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Aanleiding	8
2.3 Vertrouwen, transparantie en begrip	11
2.4 Tax Control Framework	13
2.5 Voor wie?	15
2.6 Het sluiten van een convenant horizontaal toezicht	20
2.7 Waarom horizontaal toezicht?	24
3. Wat zijn de gevolgen van horizontaal toezicht voor de ondernemer in het MKB?	26
3.1 Inleiding	26
3.2 Vóór het tekenen van het convenant horizontaal toezicht	26
3.3 Na het tekenen van het convenant horizontaal toezicht	28
3.4 Convenantachtig werken	31
4. Wat zijn de gevolgen van horizontaal toezicht voor de fiscaal dienstverlener?	33
4.1 Inleiding	33
4.2 Vóór het tekenen van een eigen convenant horizontaal toezicht	33
4.3 De rol van de fiscaal dienstverlener als intermediair van de ondernemer	35
4.4 De vierde tranche Awb en de fiscaal dienstverlener	37
5. Hoe staat het MKB tegenover het horizontale toezicht?	39
5.1 Inleiding	39
5.2 Introductie fiscaal dienstverleners	39
5.3 Algemene ervaringen	40

5.4	Beleid en nakomen van beloftes.....	43
5.5	Kosten.....	44
5.6	De ondernemer in het MKB	45
5.7	Stellingen.....	46
5.8	Wat zou er voor het MKB beter kunnen met betrekking tot horizontaal toezicht?	47
6.	Conclusie en aanbevelingen.....	50
6.1	Conclusie.....	50
6.2	Aanbevelingen.....	52
	Bronvermelding.....	54
	Woordenlijst.....	56
	Bijlagen	57
	Bijlage A: Interviewvragen Belastingdienst	57
	Bijlage B: Voorbeeldconvenant BDO.....	60
	Bijlage C: Interviewvragen fiscaal dienstverlener	64
	Bijlage D: Horlings informatieflyer horizontaal toezicht	68
	Bijlage E: Deelnamebewijzen cursussen.....	69

Voorwoord

Voor u ligt mijn afstudeerscriptie over horizontaal toezicht in het MKB. Ik schrijf deze scriptie ter afronding van mijn studie accountancy aan de Hogeschool Rotterdam. Deze scriptie heb ik gedurende de periode september 2011 tot en met december 2011 geschreven op het kantoor van KPMG te Rotterdam.

Tijdens het begin van mijn studie had ik de ambitie om door te studeren tot RA en te werken bij een groot accountantskantoor. Door mijn meeloopstage bij Vigilante accountants, een klein kantoor in Nieuwerkerk aan den IJssel, ben ik gaan beseffen dat het werk van een AA in de MKB-sector mij toch meer bevalt. De vacature voor een afstudeerstage bij de MKB-afdeling van KPMG is uiteraard een mooi compromis tussen het werken in de MKB-sector en het werken bij een groot kantoor.

Horizontaal toezicht is een nieuwe werkwijze van de Belastingdienst waarbij men op basis van vertrouwen, begrip en transparantie in feite samenwerkt. Wanneer een fiscaal dienstverlener kan aantonen dat hij de kwaliteit in huis heeft om een aanvaardbare aangifte tot stand te brengen kan deze een convenant met de Belastingdienst tekenen. Voor de grotere ondernemingen is het mogelijk om een eigen convenant met de Belastingdienst te ondertekenen, maar de ondernemingen in het MKB dienen zich middels een fiscaal dienstverlener aan te melden voor horizontaal toezicht.

In eerste instantie lijkt dit onderwerp heel erg gericht op de fiscaliteit en dit is natuurlijk ook waar het om gaat bij een convenant horizontaal toezicht. De ondernemer in het MKB kan echter enkel een convenant sluiten met de Belastingdienst met tussenkomst van een fiscaal dienstverlener. Deze fiscaal dienstverlener is in veel gevallen een accountantskantoor, hierdoor heeft horizontaal toezicht ook invloed heeft op de werkwijze van de accountant.

Het leuke van deze scriptie schrijven was dat het onderwerp horizontaal zeer redelijk actueel is, zeker in de MKB-sector. Hierdoor heerst er nog een grote verdeeldheid onder fiscaal dienstverleners en komt de informatiestroom langzaam op gang. Om de bevindingen van horizontaal toezicht in de praktijk te weten te komen heb ik diverse fiscaal dienstverleners van Amsterdam tot Roosendaal bezocht om interviews te houden. Hiervoor zou ik graag dhr. Van de Put, dhr. Vennix, dhr. Kok en dhr. Antonisse willen bedanken voor de tijd die ze voor mij hebben vrijgemaakt om hun ervaringen te delen. Ook zou ik graag dhr. Van Schie van de Belastingdienst Rijnmond willen bedanken voor het interview om de ervaringen aan de kant van de Belastingdienst te weten te komen.

Dhr. Roorda en dhr. Bruinsma, mijn begeleiders vanuit de Hogeschool Rotterdam, wil ik bedanken voor het beantwoorden van vragen en geven van feedback om mijn scriptie te optimaliseren. Ook wil ik graag dhr. Mauritz, mijn begeleider binnen KPMG, bedanken voor de tijd die hij heeft vrij gemaakt om feedback en richting te geven aan mijn scriptie. Ten slotte bedank ik KPMG voor het ter beschikking stellen van werkruimte, laptop en haar personeel voor de leuke en leerzame tijd die ik daar gehad heb.

Rotterdam, december 2011
Jeroen van den Berg

Samenvatting

In 2006 heeft de belastingdienst een nieuwe vorm van toezicht geïntroduceerd. In plaats van dat men achteraf de ingediende aangiftes controleert stelt de Belastingdienst vooraf vast dat het proces tot de aangifte van voldoende kwaliteit is wat de controle achteraf bijna overbodig maakt. Kernbegrippen bij het horizontaal toezicht zijn begrip, transparantie en vertrouwen.

In het begin was dit alleen mogelijk middels een individueel convenant tussen de ondernemer en de Belastingdienst. Dit betroffen wel ondernemingen van aanzienlijke grootte waarbij men een eigen fiscale afdeling heeft. Omdat de ervaringen goed waren is in 2008 begonnen met een pilotfase voor horizontaal toezicht in het MKB. Omdat het onmogelijk is voor de Belastingdienst om convenanten te sluiten met alle ondernemers in het MKB apart heeft men ervoor gekozen om dit middels de fiscaal dienstverleners te doen. Deze fiscaal dienstverleners hebben meestal de kwaliteiten in huis om een onderneming te controleren en staan dicht bij de ondernemers.

Omdat dit een onderwerp is dat nu echt in opkomst is, zeker in het MKB segment, valt hier nog niet veel concrete informatie over te vinden en zijn de meningen nog sterk verdeeld.

Dit maakt het voor mij extra leuk en het was dan ook zeer leerzaam om met diverse partijen binnen het convenant horizontaal toezicht te spreken. Met deze scriptie heb ik antwoord gegeven op de hoofdvraag: ***wat is de invloed van horizontaal toezicht op het MKB?***

Aan de hand van de volgende deelvragen heb ik antwoord gegeven op bovenstaande hoofdvraag:

- Wat is horizontaal toezicht?
- Wat zijn de gevolgen van horizontaal toezicht voor de ondernemer in het MKB?
- Wat zijn de gevolgen van horizontaal toezicht voor de fiscaal dienstverlener?
- Hoe staat het MKB tegenover het horizontale toezicht?

Met de invoering van horizontaal toezicht kan de Belastingdienst een enorme efficiëncyslag maken. Convenantaangiftes worden in feite direct goedgekeurd en zullen steekproefsgewijs onder het metatoezicht worden gecontroleerd. Fiscaal dienstverleners die ik heb gesproken zeggen echter wel dat tijdens deze steekproef er nog teveel gecontroleerd wordt zoals het 'oude' boekenonderzoek. In deze situatie lijkt er dan geen sprake van vertrouwen. Dit is voorgelegd bij de Belastingdienst die verbetering beloofde.

Door deze efficiëncyslag is het voor de Belastingdienst mogelijk om zich meer te richten op de ondernemers die buiten het convenant vallen en wellicht een verhoogd risicoprofiel hebben. Tevens zullen er de komende jaren ongeveer 8.000 werknemers van de Belastingdienst met pensioen gaan. Hierdoor was het deels ook noodzakelijk om met een nieuw toezichtstelsel te komen om deze uitstroom van werknemers, waar tegenover onvoldoende nieuwe werknemers staan, op te vangen.

Belangrijk onderdeel van horizontaal toezicht is het vooroverleg. Wanneer de fiscaal dienstverlener vermoedt dat een ingenomen standpunt kan verschillen met die van de Belastingdienst, door bijvoorbeeld een verschil van wetsinterpretatie, dient dit vóór het indienen van de aangifte te worden voorgelegd aan de Belastingdienst. De Belastingdienst zal dan oplossingsgericht en onderbouwd haar standpunt geven.

Wanneer de Belastingdienst niet akkoord gaat met het standpunt kan men altijd nog middels een rechtsgang het gelijk proberen te halen.

Dit verplichte vooroverleg zal betekenen dat fiscaal dienstverleners die met hun standpunten aan grensverkenning doen niet snel zullen deelnemen aan horizontaal toezicht. Veel zou moeten worden voorgelegd met een grote kans dat het ingenomen standpunt zal worden afgekeurd.

Wanneer dit standpunt buiten horizontaal toezicht ingenomen zou zijn was de kans groot geweest dat dit geen problemen zou hebben opgeleverd, simpelweg omdat dit niet gesignaleerd zou worden. Daarnaast zou het een kostbaar proces zijn voor de ondernemer wanneer de fiscaal dienstverlener alles moet voorleggen.

In de media valt te lezen dat veel fiscaal dienstverleners bang zijn voor hogere boetes in combinatie met horizontaal toezicht. Denk hierbij aan het schenden van vertrouwen en boetes op basis van de vierde tranche Awb, waar de fiscaal dienstverlener aangemerkt kan worden als medepleger bij foutieve aangifte.

Deze angst is echter volgens de geïnterviewde personen volledig onterecht. Wanneer er een fout in de aangifte wordt ontdekt onder horizontaal toezicht zal de Belastingdienst erop moeten vertrouwen dat dit niet met opzet gebeurd is. De Belastingdienst zal dan met de fiscaal dienstverlener kijken naar eventuele fouten in het proces hetgeen tot de aangifte hebben geleid, waarna het de taak van de fiscaal dienstverlener is om dit proces te herstellen.

Wanneer er echter opzet in het spel is geweest en men dit bewust niet voorgelegd heeft is het niet meer dan logisch dat hierop een hoge boete staat.

Onder horizontaal toezicht krijgt elk kantoor van de fiscaal dienstverlener een eigen relatiemanager horizontaal toezicht welke als vast aanspreekpunt dient binnen de Belastingdienst. Hierdoor is het mogelijk om sneller antwoord te krijgen op vragen. Dit proces van snelle antwoorden en standpunten innemen door de Belastingdienst blijkt ook in de praktijk te werken en wordt misschien wel als grootste pluspunt van horizontaal toezicht gezien. Door deze snelle werkwijze hebben de ondernemers sneller zekerheid. Deze zekerheid geeft rust aan de ondernemer wat als zeer prettig wordt ervaren; men hoeft dan niet bang te zijn dat de Belastingdienst nog met ellenlange vragenbrieven en boekenonderzoeken zal komen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding scriptie

Aanleiding voor voormalig Staatssecretaris van Financiën Joop Wijn in 2005 om met horizontaal toezicht te komen was de afstand van de Belastingdienst tot de ondernemers en de vaak tijdrovende handelingen en correcties na indiening van belastingaangiftes.

Doel is om naast elkaar te komen staan in plaats van tegenover elkaar. Vooraf zal met behulp van convenanten overeenstemming worden bereikt, hetgeen het proces van belastingheffing zal versnellen en vergemakkelijken.

In de beginfase van horizontaal toezicht was dit slechts mogelijk voor de grote ondernemingen. Doelstelling van de Belastingdienst is echter om het horizontaal toezicht ook in het midden- en kleinbedrijf, hierna te noemen MKB, op grote schaal toe te passen. Bij toepassing in het MKB zal voor de accountants- en belastingadvieskantoren een belangrijke rol zijn weggelegd, niet alleen in de advies- en dienstverlenende sfeer maar ook als partij in het convenant. Voor de fiscaal dienstverlener is het dus van belang om goed inzicht te hebben in de werking van horizontaal toezicht, de risico's te onderkennen en gepaste maatregelen te treffen om risico's te mitigeren om een juiste uitvoering van de afspraken te garanderen.

Aanleiding om mijn scriptie te schrijven over “Horizontaal toezicht in het MKB” is het feit dat dit onderwerp erg actueel is en er daarom nog niet heel veel over bekend is.

In mijn scriptie zal ik uitleggen wat het horizontale toezicht inhoudt, wat de gevolgen zijn voor de accountant en natuurlijk de ondernemer in het MKB; hierbij rekening houdend met zowel positieve als wellicht negatieve gevolgen. Eventuele verbeter- of adviespunten zal ik vermelden naar aanleiding van de beantwoorde deelvragen.

1.2 Probleemstelling onderzoek

Als centrale probleemstelling voor mijn scriptie heb ik gekozen voor:

Wat is de invloed van horizontaal toezicht op het MKB?

Hierbij geef ik overzichtelijk weer wat horizontaal toezicht voor gevolgen heeft voor de ondernemer in het MKB. Daarnaast zal ik de gevolgen voor de accountant of fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst weergeven.

1.3 Methodiek en opbouw van de scriptie

Bij mijn onderzoek naar horizontaal toezicht in het MKB zal ik gebruikmaken van zowel desk research als field research.

Desk research

Als onderdeel van desk research heb ik veel gebruik gemaakt van het internet. Aangezien horizontaal toezicht een actueel onderwerp betreft, wordt er veel over gepubliceerd op het internet. Wel heb ik de betrouwbaarheid van de bron beoordeeld vóór het gebruiken ervan. Dit heb ik gedaan door het nagaan van de auteur of het beoordelen van de betrouwbaarheid van de website. Betrouwbare sites die ik heb gebruikt zijn bijvoorbeeld die van de Belastingdienst (www.belastingdienst.nl), plein + (www.pleinplus.nl) en Accountancynieuws (www.accountancynieuws.nl).

Daarnaast is er, in mindere mate, ook informatie beschikbaar in de vorm van artikelen en vakliteratuur. Zo heb ik artikelen uit het 2-wekelijkse vakblad 'Accountancynieuws' gebruikt en een bundel via internet gekocht. Ook de online zoekmachine van de bibliotheek van Rotterdam (www.bibliotheek.rotterdam.nl) heb ik geraadpleegd; helaas is het onderwerp horizontaal toezicht te recent om daar iets te vinden.

Field research

Als onderdeel van mijn field research bekijk ik hoe het MKB tegenover het principe horizontaal toezicht staat. Om dit te weten te komen heb ik een aantal fiscaal dienstverleners in het MKB geïnterviewd. Deze fiscaal dienstverleners hadden reeds enige tijd, via een koepel of individueel, een convenant horizontaal toezicht.

Ook heb ik contact gelegd met Meindert Brunia RA, (<http://www.complianceconsultancy.nl>), een specialist op het gebied van horizontaal toezicht. Dhr. Brunia voert veel opdrachten uit met betrekking tot horizontaal toezicht en is momenteel ook projectleider horizontaal toezicht bij de Nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit. Met hem ben ik het gesprek aangegaan en hij heeft tussentijds inhoudelijk commentaar gegeven op mijn scriptie.

Daarnaast heb ik een interview gehouden met dhr. Van Schie die werkzaam is als unitmanager horizontaal toezicht bij de Belastingdienst Rotterdam Rijnmond. Dit om de ervaringen met horizontaal toezicht van 'de andere kant' te horen.

Ten slotte heb ik nog enkele fiscaal dienstverleners, die gemakkelijk onder het convenant kunnen vallen van bijvoorbeeld de SRA maar die hier op dit moment nog niet onder vallen, aangeschreven en gevraagd naar de reden om (nog) niet voor horizontaal toezicht te kiezen.

In deze scriptie zal ik beginnen met het uitleggen wat horizontaal toezicht betekent.

Vervolgens zal ik de gevolgen voor de ondernemer in het MKB en zijn fiscaal adviseur belichten.

Daarna zal ik de mening van de partijen in het MKB proberen te achterhalen en zal ik bekijken wat er voor het de partijen in het MKB eventueel verbeterd zou kunnen worden.

2. Wat is horizontaal toezicht?

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal ik uitleggen wat horizontaal toezicht inhoudt waardoor een goed beeld te vormen is voor wie horizontaal toezicht bedoeld is.

Als eerste zal ik uitleggen wat nu de aanleiding is geweest voor de Belastingdienst om horizontaal toezicht te introduceren.

Omdat horizontaal toezicht voor een groot deel gebouwd is op de kernwaarden wederzijds vertrouwen, transparantie en begrip, zal ik hier in paragraaf 2.3 meer over schrijven.

Vervolgens komt het Tax Control Framework aan de orde, ook wel TCF genoemd.

Het TCF is in feite een handboek of overzicht waarmee men inzicht krijgt in processen en interne beheersmaatregelen. Vervolgens kan men de eigen risico's herkennen en tegengaan. Met een juist en volledig TCF kan een onderneming dus laten zien dat men 'in control' is.

Ik zal kort ingaan op de vraag voor wie het horizontaal toezicht nu precies bedoeld is.

Ook het proces dat een ondernemer en zijn of haar accountant/adviseur moeten ondergaan om succesvol een convenant te tekenen, zal ik bespreken.

Ten slotte zal ik behandelen waarom een ondernemer nu horizontaal toezicht zou implementeren.

2.2 Aanleiding

Met het principe horizontaal toezicht verandert de Belastingdienst haar toezicht van het zogenaamde verticale naar het horizontale toezicht. Dit betekent dat de onderneming en de Belastingdienst op fiscaal gebied niet meer tegenover elkaar zitten, waar de controle van de aangifte achteraf plaatsvindt, maar naast elkaar om in onderling overleg tot een aanvaardbare aangifte te komen. Bij het horizontale toezicht controleert de Belastingdienst vooraf de interne organisatie waardoor men de aangifte eerder goed zal keuren.

De volgende plaatjes zijn een mooi voorbeeld van het veranderende toezicht. In het eerste plaatje zou je de bovenste persoon kunnen zien als de Belastingdienst die bovenop de ondernemer zit en deze controleert. Dit betreft het zogenaamde traditionele of verticale toezicht. In het tweede plaatje kun je de Belastingdienst en de ondernemer zien als sparringpartners waar vooraf onderhandeld zal worden over mogelijke kwesties.

Afbeelding 2.2.1: Presentatie F. Werger 'Horizontaal toezicht en grip op de loonheffing'

Horizontaal toezicht houdt in dat men vooraf met de Belastingdienst om de tafel gaat zitten om te kijken hoe de organisatie haar interne fiscale processen op orde heeft. Wanneer de onderneming haar administratieve organisatie goed op orde heeft noemt men dat ook wel ‘in control’.

Met de Belastingdienst kan men dan een convenant tekenen dat uitgaat van een goede administratieve organisatie. Eventuele geschillen worden tevens vooraf opgelost of zullen op korte termijn worden opgelost.

Als tegenprestatie worden vragen van de onderneming sneller behandeld, neemt de Belastingdienst sneller een standpunt in en zullen de aangiftes sneller worden goedgekeurd.

Als ik het in mijn scriptie heb over aangiftes onder het convenant horizontaal toezicht kan dit een viertal soorten aangiftes betreffen. Namelijk de aangifte omzetbelasting, loonheffing, vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting of een combinatie hiervan. Voor de DGA¹ geldt dat zijn privé-aangifte tevens als convenantaangifte aangemerkt zal worden.

Geschiedenis

In een gesprek met de Belastingdienst geeft men aan dat de voornaamste reden voor invoering van horizontaal toezicht te vinden is in de veranderde cultuur van de samenleving in de loop der jaren. In 2002 presenteerde een prominente denktank van de Nederlandse regering het rapport ‘De toekomst van de nationale rechtsstaat’.² Hierin staat dat internationalisering en individualisering ertoe heeft geleid dat het programma ‘Andere Overheid’ werd opgericht. Dit programma moest ervoor zorgen dat de overheid de samenleving met bedrijven en burgers zou zien als partners in plaats van te controleren nummers. Dit past goed in het plaatje van horizontaal toezicht.

Ook de internationale schandalen van rond de eeuwwisseling zorgden voor een verandering bij bedrijven en vormden aanleiding voor ondernemers om zich meer te focussen op de interne fiscale organisatie. Vóór de eeuwwisseling was het heel normaal om extreme salarissen en bonussen uit te keren. Zelfs creatief boekhouden kwam veel voor. Nadat o.a. Enron, Arthur Andersen en Worldcom omvielen of ontmaskerd werden in relatie tot grote schandalen, werden er wereldwijd diverse nieuwe regels ingevoerd. In Amerika introduceerde men in 2002 de Sarbanes-Oxley Act (SOx) welke regels oplegt aan beursgenoteerde bedrijven om een deugdelijk ondernemingsbestuur af te dwingen. In Nederland en België kwam er een corporate governance code die in Nederland ook wel de code Tabaksblat genoemd wordt. De commissie onder leiding van Morris Tabaksblat presenteerde in 2004 een zogenaamde gedragscode voor beursgenoteerde ondernemingen. Deze codes moeten ervoor zorgen dat een onderneming, ook op fiscaal gebied ‘in control’ is. Waar vóór de invoering van deze codes vaak gekozen werd voor een agressieve opstelling om tot de meest voordelige aangifte te komen is dat na invoering van de code veranderd naar een risicomijdende en maatschappelijk verantwoorde instelling. Tax director van Ahold, Eugene Bartman zegt daar het volgende over: ‘Als onze Tax planning op straat komt te liggen, moeten we er zonder rode oortjes mee in de krant kunnen staan.’³ Uiteraard past ook deze ontwikkeling goed in het principe horizontaal toezicht.

Daarnaast bleek uit de praktijk dat het merendeel van de ondernemers graag een juiste en volledige aangifte wil indienen die als uitgangspunt dient bij horizontaal toezicht.

¹ Directeur Groot Aandeelhouder.

² Rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

³ ‘Fiscalist achter de schermen vandaan; 49 interviews met topfiscalisten, politici en andere betrokkenen bij wereldwijde belastingstromen’ Aertjan Grotenhuis, 2008.

Voor de Belastingdienst was het deels ook noodzakelijk om de werkdruk die het controleren met zich meebrengt te verminderen. Nederland telt ongeveer 1,2 miljoen ondernemers in het MKB. De Belastingdienst en de douane samen tellen ongeveer 30.000 medewerkers. Om alle inkomende aangiften te gaan controleren is voor de Belastingdienst niet te doen. De gemiddelde leeftijd van de werknemers bij de Belastingdienst is bovendien rond de vijftig jaar waardoor ze binnen enige tijd met pensioen zullen gaan. Tenslotte wil de Belastingdienst bezuinigen op mankracht en uitkomen op 22.000 medewerkers. Om deze redenen is de Belastingdienst met een tweetal concepten gekomen om de lasten te verlichten maar het niveau van de aangiften te behouden of zelfs te verbeteren.

Eén van die concepten is de invoering van XBRL⁴, in feite het standaardiseren van de digitale aangifte. Hierdoor worden digitale aangiften aangeleverd op de voor de Belastingdienst gewenste manier. Op deze manier is het voor de Belastingdienst weer makkelijker en efficiënter om de aangiften te behandelen.

Het andere concept is het horizontale toezicht welke in deze scriptie uitgebreid behandeld zal worden. Naast de mogelijke kwaliteitsverbetering is het efficiënter werken een te verwachten gevolg.

Het begin

In 2005 is de Belastingdienst een zogenaamde pilot gestart betreffende het horizontale toezicht. Deze pilot is gestart in samenwerking met ongeveer twintig zeer grote ondernemingen en nadat dit een succes was gebleken kwam er een tweede test met ongeveer 120 middelgrote ondernemingen.

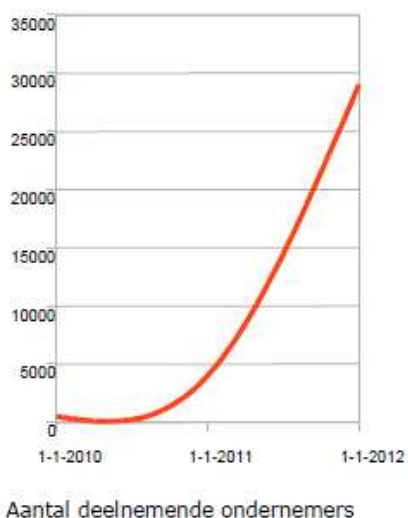
Niet eens zo veel later in 2006 is de Belastingdienst het gesprek aangegaan met de SRA om horizontaal toezicht ook in het MKB toe te passen. Leden van de SRA in Noord-Brabant en Noord-Holland zijn diverse malen bijeengekomen om te praten over horizontaal toezicht en de gevolgen voor het MKB. In 2008 heeft de Belastingdienst vervolgens een koepelconvenant met de SRA getekend voor de loonheffing. Dit convenant was echter te ingewikkeld en er was te weinig animo. Daarnaast waren er inmiddels al convenanten getekend die betrekking hadden op de loonheffing, omzetbelasting, inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting. Uiteindelijk heeft de SRA haar definitieve convenant met de Belastingdienst getekend in augustus 2009, nadat ook de laatste pilot, met de vier belastingsoorten, vanuit beide kanten goed is bevallen. Hierdoor is horizontaal toezicht tegenwoordig in, bijna, het gehele MKB te implementeren. De Belastingdienst wil met het horizontaal toezicht bereiken dat men met een convenantaangifte een aanvaardbare aangifte indient. Met een aanvaardbare aangifte bedoelt men dat deze voldoet aan de geldende wet- en regelgeving en vrij is van materiële fouten.

De Belastingdienst heeft zichzelf ten doel gesteld om in 2014 van 35% van de ondernemers in het MKB een convenantaangifte te ontvangen. In een interview, d.d. 26 oktober 2011, laat dhr. Van Schie, als unitmanager horizontaal toezicht werkzaam bij de Belastingdienst Rotterdam Rijnmond waar hij een team van inspecteurs aanstuurt, weten dat in het MKB nu slechts 2,3% (28.000 van de 1.200.000) van de ondernemers een convenantaangifte indient. Wel laat hij mij weten dat men op schema loopt om de gestelde 35% in 2014 te halen. Het afsluiten van koepelconvenanten was op dit gebied een slimme zet door de Belastingdienst.

⁴ XBRL staat voor eXtensible Business Reporting Language.

Door het sluiten van deze koepelconvenanten is heeft voor fiscaal dienstverleners eenvoudig om deel te nemen aan het horizontaal toezicht. Wanneer alle leden van de koepels zich aan zouden sluiten, en zij vervolgens al hun ondernemers aan zouden melden, heeft de Belastingdienst een bereik van 900.000 ondernemers. (75% van het totaal aantal MKB ondernemers) De overige 300.000 ondernemers zijn voornamelijk de kleinere ondernemers welke veel te klein zijn om deel te kunnen nemen aan horizontaal toezicht. Uiteraard is het nog een hele stap om tot 900.000 ondernemers te komen en er zullen altijd fiscaal dienstverleners en ondernemers zijn die niet deel zullen nemen aan horizontaal toezicht.

Interviewvragen die ik aan dhr. Van Schie heb gesteld zijn als bijlage A bijgevoegd. De Belastingdienst gaat hierbij uit van een, explosieve, groei zoals op de afbeelding op de volgende pagina weergegeven. De sterke groei is hier te realiseren door het sluiten van convenanten met koepelorganisaties. Door het sluiten van een convenant met bijvoorbeeld de koepel SRA is het voor de Belastingdienst mogelijk om met een enkel convenant wel 400 accountantskantoren, met op hun beurt weer 900 vestigingen te bereiken. Deze 900 vestigingen staan weer in contact met een grote groep ondernemers waarvan een groot deel kan opteren voor implementatie van horizontaal toezicht. Op het moment van schrijven, november 2011, heeft de Belastingdienst met 350 fiscaal dienstverleners een convenant gesloten

Afbeelding 2.2.2: Presentatie Kors Kool, Horizontaal toezicht – een update

2.3 Vertrouwen, transparantie en begrip

Om te beginnen zal ik met een voorbeeld duidelijk maken wat met de titel van deze paragraaf bedoeld wordt. Dit voorbeeld betreft een brief van Staatssecretaris van Financiën Joop Wijn aan de Tweede Kamer betreffende horizontaal toezicht, d.d. 8 april 2005, waarin hij schrijft:

"Bij horizontaal toezicht gaat het om wederzijds vertrouwen tussen belastingplichtige en Belastingdienst, het scherper naar elkaar aangeven wat ieders verantwoordelijkheden en mogelijkheden zijn om het recht te handhaven en het vastleggen en naleven van wederzijdse afspraken.

De onderliggende verhoudingen en de communicatie tussen burger en overheid verschuiven daarmee naar een meer gelijkwaardige situatie. Horizontaal toezicht sluit aan bij de ontwikkelingen in de samenleving waar eigen verantwoordelijkheid van de burger gepaard gaat met het gevoel dat handhaving van het recht ook een groot goed is."

De staatssecretaris heeft het over wederzijds vertrouwen en het creëren van een meer gelijkwaardige situatie, oftewel een meer horizontale situatie.

Vertrouwen

Een omschrijving van het begrip vertrouwen zou in deze context 'een positieve verwachting van het gedrag van de ander' in kunnen houden.

Waar men met het traditionele toezicht soms jarenlange discussies met de Belastingdienst voerde betreffende diverse fiscale kwesties, zal men met horizontaal toezicht proberen deze mogelijke fiscale kwesties vooraf te bespreken. Je zou dus kunnen zeggen dat horizontaal toezicht zich in tegenstelling tot verticaal toezicht meer op de toekomst richt.

Het wederzijds vertrouwen uit zich in het vertrouwen van de Belastingdienst in de administratieve processen van een onderneming.

Van te voren zal de Belastingdienst beoordelen of de administratieve processen in een organisatie aan de voorwaarden voldoen om 'in control' te zijn. Wanneer de organisatie dan haar aangiftes indient bij de Belastingdienst hebben ze er vertrouwen in dat de aangifte naar juistheid en volledigheid is ingevuld en tot stand is gekomen. De Belastingdienst zal de aangifte eerder goedkeuren en er zal slechts steekproefsgewijs nog gecontroleerd worden.

Als tegenprestatie mag de onderneming erop vertrouwen dat vragen eerder worden beantwoord en eventuele kwesties eerder zullen worden opgelost. De Belastingdienst zal dus eerder een standpunt innemen.

Door voortijdige afstemming van processen en discussiepunten is het mogelijk het onderling vertrouwen te laten groeien. Te veel controle of het juist niet toelaten van controle is een voedingsbodem voor wantrouwen en zou niet aan de orde moeten zijn bij het horizontale toezicht.

Transparantie

Uiteraard is er tevens transparantie en begrip nodig om tot een vertrouwde relatie te komen.

Transparantie betekent voor de organisatie dat men de administratieve processen inzichtelijk maakt voor de Belastingdienst. De Belastingdienst kan dan beoordelen of ze het horizontaal toezicht kan aanbieden aan de onderneming.

Ook is het belangrijk dat beide partijen open kaart spelen; mochten er discussiepunten zijn dan dienen de partijen dit aan te geven voordat het convenant getekend wordt of de aangifte ingediend wordt. De Belastingdienst geeft inzicht in de achtergrond van haar standpunten, denkt mee over eventuele oplossingen en is duidelijk over de invulling van het toezicht. Hierdoor kan een probleem tijdig opgelost worden en heeft het convenant meer waarde.

Begrip

Begrip moet er zijn voor het feit dat men vaak tegenstrijdige belangen heeft.

Dat men een convenant heeft getekend met de Belastingdienst betekent overigens niet dat dan alles al contractueel vaststaat en dat er geen geschillen meer zouden mogen zijn of komen.

Voor zowel de organisatie als Belastingdienst bestaat nog steeds het recht om te procederen wanneer er een onenigheid blijft. Ook wel ‘agree to disagree’ genoemd.

Een mooi voorbeeld van de cultuuromslag bij de Belastingdienst, die deels gestaafd is op vertrouwen, is de invoering van die VIA, wat staat voor Vooraf Ingevulde Aangifte. Voorheen werden aangiftes door de burgers zelf ingevuld en was het de taak van de Belastingdienst om het ingevulde te controleren. Als basis is hier sprake van wantrouwen. Tegenwoordig stuurt de Belastingdienst aangiftes welke deels zijn ingevuld met de kennis die de Belastingdienst al heeft. Aan de burger is het dan de taak om de reeds ingevulde gegevens te controleren en aan te vullen waar nodig. Hierbij is er in de basis sprake van vertrouwen.

2.4 Tax Control Framework

Met een Tax Control Framework, hierna te noemen TCF, beschrijft de ondernemer haar opzet, bestaan en werking van het interne fiscale beheersingssysteem. Hierdoor is het voor de Belastingdienst eenvoudig om inzicht te krijgen in de fiscale beheersing van een onderneming. Aan de hand van een dergelijk TCF kan men spreken over de mate waarin een onderneming ‘in control’ is. Hiermee kan de Belastingdienst vervolgens het convenant en de mate van toezicht op de onderneming afstemmen. Is het TCF op orde, binnen de afspraken van het convenant en zijn de vooraf vastgestelde discussiepunten besproken, dan kan de controle van de ingediende aangifte zeer beperkt of slechts een formaliteit worden. Het TCF maakt integraal onderdeel uit van het Internal Control Framework, hierna te noemen ICF. ICF is het totale raamwerk van interne beheersing dat betrekking heeft op processen in de gehele onderneming. Ik zal me in deze paragraaf beperken tot het fiscale raamwerk welke een handvat vormt voor het horizontale toezicht, namelijk het TCF.

Wanneer een onderneming dus nog geen duidelijk raamwerk heeft van de fiscale risico’s en haar getroffen interne beheersingsmaatregelen, is het zaak dit alsnog op te stellen.

Voor KPMG en andere accountants- en advieskantoren ligt hier een belangrijke ondersteunende en controlerende rol om tot een juist en volledig TCF te komen. Na afronding van het Framework kan het bestuur van de onderneming een verklaring opstellen waarin men stelt dat de desbetreffende onderneming ‘in control’ is. Voor de Belastingdienst is dit een belangrijke zekerheid omdat men dan kan vertrouwen op een goed geregelde interne fiscale beheersing binnen de onderneming. Uiteraard zal de Belastingdienst dit TCF controleren en rapporten van de internal auditor opvragen waarin men de eigen maatregelen test.

Het TCF betreft omschrijvingen van werkprocessen en de hierbij ontstane fiscale risico’s.

Daarbij dient men ook aan te geven hoe die risico’s worden gemitigeerd.

Tevens dient men aan te geven hoe veranderlijk de processen zijn binnen de onderneming en hoe men daar op inspeelt.

Ook wanneer geen gebruik gemaakt wordt van het principe horizontaal toezicht is het voor ondernemingen raadzaam om een TCF op te stellen. Het geeft het fiscale beleid van de onderneming weer en zal onaangename fiscale verrassingen tegengaan. Het maken van een TCF is tevens een actueel onderwerp waar steeds meer ondernemingen zich aan onderwerpen.

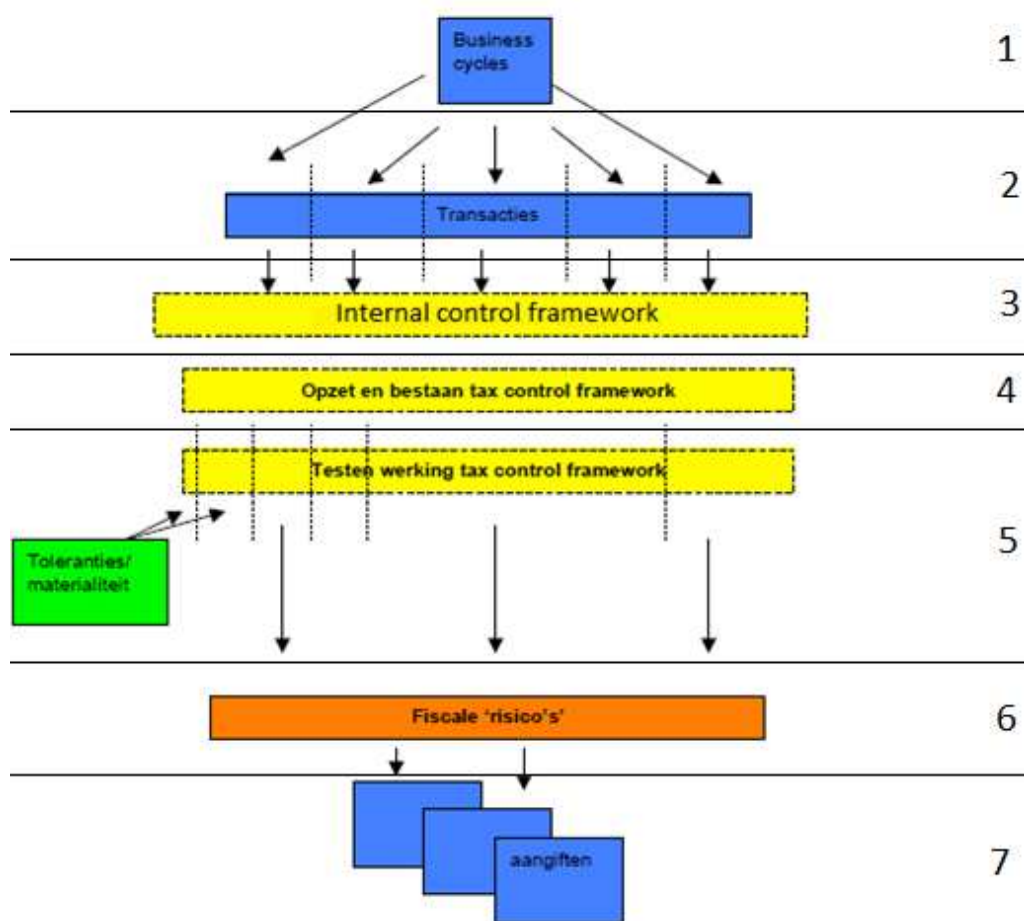
Mede door financiële schandalen uit het verleden, zoals eerder beschreven, zijn wet- en regelgeving aangescherpt waardoor men zich nu meer en meer richt op een degelijke en betrouwbare interne organisatie. Dit heeft uiteraard ook zijn gevolgen voor de interne fiscale organisatie waar een TCF uiteraard perfect in het plaatje past.

Voor grote Nederlandse ondernemingen geldt dat ze zich aan de code Tabaksblat dienen te houden. Deze code stelt tevens dat men een ‘in control statement’ dient af te geven waarmee men stelt dat voldaan wordt aan een effectieve interne beheersing. Ook hiervoor kan een TCF een belangrijk hulpmiddel zijn.

Het opzetten van een compleet ICF wordt vaak ervaren als zeer tijdrovend en daardoor ook kostbaar proces. Onder meer vanwege dit kostbare proces zullen voornamelijk de grote en middelgrote bedrijven gebruik maken van een gedetailleerd ICF en TCF.

Zoals later uit mijn scriptie zal blijken is de fiscaal dienstverlener in feite de vervanger van een goed TCF. Het steunpunt van vertrouwen door de Belastingdienst verschuift hierbij van het TCF naar de kwaliteit en integriteit van de fiscaal dienstverlener.

Hieronder is schematisch weergegeven hoe een TCF tot stand kan komen binnen een onderneming:

Afbeelding 2.4.1: Tax Control Framework. Van risicogericht naar 'in control': Het werk verandert (Belastingdienst)

Het schema heb ik ingedeeld in een zevental lagen welke ik hieronder zal behandelen:

- 1 In de eerste laag bevinden zich de operationele activiteiten van de onderneming.
- 2 De operationele activiteiten leiden tot diverse transacties in de tweede laag.
- 3 Om de diverse transacties in goede banen te leiden wordt een ICF opgesteld.
- 4 Onderdeel van het ICF is het TCF, in deze laag stelt de onderneming haar TCF op om fiscale zaken te ordenen.
- 5 In deze laag worden de opgestelde regels van het TCF door interne of externe controllers onderworpen aan diverse test om de werking van het TCF te testen. In het groene balkje valt toleranties en materialiteit te lezen. Het is bijna onmogelijk om een foutloze TCF op te stellen. Om de foutkans tot 0% terug te brengen is tevens niet wenselijk daar het een erg intensief en, voor de cliënt, kostbaar proces zou worden. Om een scheiding aan te geven tot wanneer de fout(en) acceptabel is/zijn, is de materialiteit in het leven geroepen. Dit is een term die ook bij de accountantscontrole gebruikt wordt en is een waarde in euro's tot waar de gezamenlijke fouten in het TCF mogen oplopen zonder dat deze wordt afgekeurd. Bij de controle van het TCF die de Belastingdienst uitvoert zullen transacties groter dan 2/3 van de materialiteit altijd gecontroleerd worden. Daarnaast zal bij een kleinere materialiteit de controle meer gegevensgericht worden.
- 6 Uit de tests die in laag vijf gedaan worden komen de mogelijke fiscale risico's waar rekening mee gehouden dient te worden bij indienen van de aangifte.
- 7 Uiteindelijk zal in laag zeven sprake zijn van een aangifte, al dan niet onder het convenant.

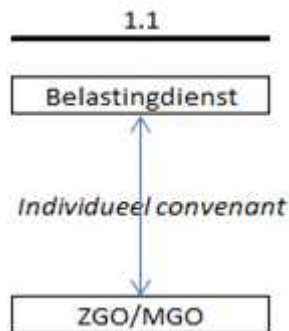
2.5 Voor wie?

Horizontaal toezicht zou theoretisch door iedere onderneming geïmplementeerd kunnen worden. Ik zal, net zoals de Belastingdienst zelf, hier een onderscheid maken tussen de verschillende soorten convenanten die er bestaan.

Individueel convenant

Allereerst hebben we de zeer grote ondernemingen en middelgrote ondernemingen, ook wel ZGO en MGO genoemd. Met deze ondernemingen worden individuele convenanten afgesloten. Deze ondernemingen zijn van dusdanige omvang dat het de moeite loont om specifieke afspraken te maken betreffende de omgangs- en gedragsregels. Zoals in het hoofdstuk hiervoor te lezen valt zal de intensiteit van het afgesproken toezicht afgestemd worden met de mate waarin de onderneming 'in control' is.

Dit inzicht wordt verschaft middels het bekende TCF.
Schematisch weergegeven zou dit op onderstaand figuur neerkomen:

Figuur 1.1

Een heel duidelijke grens tussen ondernemingen die een individueel convenant kunnen tekenen met de Belastingdienst en de ondernemingen die dit moeten doen via een fiscaal dienstverlener is er niet. Intern heeft de Belastingdienst een aparte afdeling voor de zeer grote ondernemingen welke in de regel een individueel convenant hebben. Dhr. Van Schie geeft aan dat hier op verzoek naar beide kanten afgeweken kan worden in overleg met de Belastingdienst. In veel gevallen zal de fiscaal dienstverlener van de ZGO en MGO als adviseur de discussies voeren die voorafgaan aan het tekenen van het convenant tussen de onderneming en Belastingdienst.

In hoofdstuk 4 zal ik verder ingaan op de rol van de fiscaal dienstverlener bij het aangaan van horizontaal toezicht.

In het MKB-segment worden er door de Belastingdienst convenanten gesloten met in feite vier partijen. Te weten de brancheorganisaties, koepels, software ontwikkelaars en de fiscale dienstverleners waar ook de accountant onder valt. Dit laatst genoemde convenant zal ik hierna behandelen.

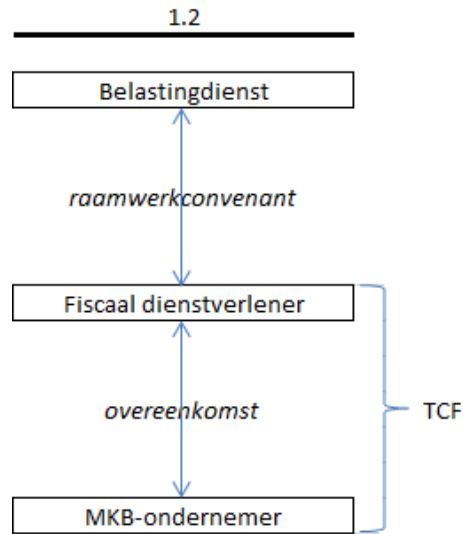
Convenant met de fiscaal dienstverlener

De fiscaal dienstverlener sluit in dit geval een convenant direct met de Belastingdienst. De focus ligt voor de Belastingdienst op het interne aannamebeleid van cliënten en de werkprocessen van de fiscaal dienstverleners. Wanneer de Belastingdienst akkoord is met het beleid van de fiscaal dienstverleners kan er een convenant worden getekend. Deze convenanten met fiscale dienstverleners zijn publiekelijk in te zien op de site van de Belastingdienst. Een voorbeeld hiervan, in dit geval een convenant tussen de Belastingdienst en BDO, zal ik als bijlage B voegen bij deze scriptie.

De Belastingdienst moet hierbij wel kunnen steunen op de deskundigheid van de dienstverlener daar deze in samenwerking met de ondernemer de aangifte indient. De fiscale dienstverlener kan zelfs in sommige gevallen aansprakelijk worden gesteld middels de zogenaamde vierde tranche Algemene wet bestuursrecht (Awb). De fiscaal dienstverlener kan hierdoor als medepleger gezien worden bij een foutieve aangifte. Verdere gevolgen voor de fiscale dienstverlener in relatie tot 'de vierde tranche Awb' komen aan bod in hoofdstuk 4.4.

De drie partijen, de ondernemer, de fiscale adviseur en de Belastingdienst vormen tezamen de convenantketen horizontaal toezicht in het MKB. Centraal in deze keten staan wederom de houding, het gedrag, de kwaliteit en de werkprocessen van de drie partijen. Gezamenlijk vormen ze, zoals in figuur 1.2 goed te zien is, evenals in figuur 1.3, in feite het TCF dat bij de MGO en ZGO gebruikt wordt.

In het volgende figuur is dit mooi weergegeven.

Figuur 1.2

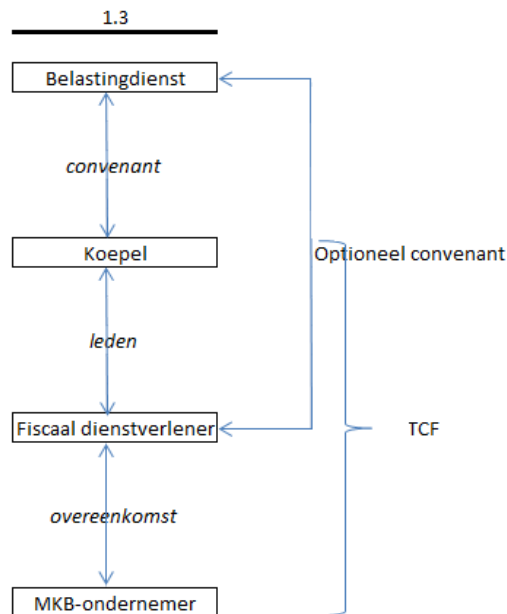
De Belastingdienst sluit vervolgens aan bij het werkprogramma van de fiscale dienstverlener en gezamenlijk zullen ze waar nodig aanvullende afspraken maken.

Ik zal nu de convenanten bespreken die de Belastingdienst maakt met brancheorganisaties en koepels. Met deze brancheorganisaties en koepels worden zogenaamde raamwerkconvenanten afgesloten. Aan de hand van dit raamwerkconvenant is het dan heel gemakkelijk voor een fiscaal dienstverlener in de desbetreffende branche of koepel om een eigen convenant met de Belastingdienst te tekenen.

Koepelconvenant

Er is echter een wezenlijk verschil tussen een brancheorganisatie en een koepel. Koepels zijn in deze context overkoepelende organisaties voor fiscaal dienstverleners. Convenanten gesloten met koepels zijn bijvoorbeeld die met de SRA, RB, NOAB en KAN. Voor fiscaal dienstverleners is het mogelijk om lid van een koepel te worden. Voordat de fiscaal dienstverlener geaccepteerd wordt zal deze aan diverse kwaliteitsvoorwaarden moeten voldoen. Wanneer de fiscaal dienstverlener nu deel wil nemen aan het horizontale toezicht kan men dit aangeven bij de koepel. Deze koepel voert vervolgens, afhankelijk van welke koepel, nog een klein onderzoek uit naar de eisen zoals gesteld voor horizontaal toezicht. Ook tijdens het lidmaatschap zal toetsing blijven plaatsvinden. Ondernemers die vervolgens weer cliënt zijn van een bij een koepel aangesloten fiscaal dienstverlener kunnen dan vervolgens middels een deelnemersverklaring ook een convenantaangifte indienen.

Ook binnen de koepelconvenanten zijn er verschillen. Bij het RB zijn de leden natuurlijke personen terwijl bij de SRA de kantoren aangesloten zijn. Het RB stelt als eis dat het RB-lid een bestuurlijke functie binnen het bedrijf heeft waarna het voor het bedrijf mogelijk is om onder het koepelconvenant van het RB te vallen. De SRA heeft als voordeel dat het zich op fiscaal en accountancy richt daar waar het RB koepelconvenant meer fiscaal gericht is. Veruit de meeste convenantaangiftes vloeien voort uit een koepelconvenant. Het voorgaande is in figuur 1.3 duidelijk weergegeven.

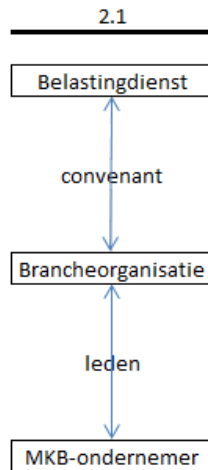

Figuur 1.3

Brancheconvenant

Doel van een raamwerkconvenant met een brancheorganisatie is om vooraf afspraken te maken over veel voorkomende problemen en specifieke onderwerpen uit de branche. Leden van de brancheorganisatie kunnen dan kiezen om gebruik te maken van de afspraken zoals die in het convenant gemaakt zijn. De afspraken in het convenant zijn vaak een uitkomst voor veel voorkomende issues met de Belastingdienst. De keuze blijft aan de leden van de brancheorganisatie om de afspraken ook toe te passen.

In figuur 2.1 is dit schematisch weergegeven:

Figuur 2.1

Uiteraard bevatten de convenanten ook de gebruikelijke omgangs- en gedragsregels. Naar aanleiding van dit convenant bepaalt de Belastingdienst weer haar mate van toezicht. Gezamenlijk doel is dat dit zal leiden tot een kwalitatief betere aangifte.

Convenant met software ontwikkelaars

Ten slotte heeft de Belastingdienst de mogelijkheid om convenanten te sluiten met software ontwikkelaars. Je kunt hierbij denken aan boekhoudprogramma's, kassasoftware of taximeters. Dit zijn essentiële onderdelen binnen een onderneming. Wanneer de software ontwikkelaar ervoor zorgt dat het systeem 'waterdicht' is en manipulatie achteraf niet mogelijk is kan de Belastingdienst hierover een convenant sluiten. Wanneer de ondernemer vervolgens kan aantonen dat men de software gebruikt van een ontwikkelaar met een convenant dat betrekking heeft op die software, dan kan de Belastingdienst hier met de controle rekening mee houden en efficiënter werken.

Figuur 2.2 laat het voorgaande schematisch zien.

Figuur 2.2

Opgemerkt dient te worden dat uit de convenanten met de software ontwikkelaar en de brancheorganisatie, respectievelijk figuur 2.2 en 2.1, geen convenantaangifte zal vloeien die sneller goedgekeurd zal worden. Deze convenanten zijn ‘slechts’ lastenverlichtend voor de ondernemer, fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst. Daarnaast kan het een goed instrument zijn voor het TCF. Deze ontwikkelingen lopen ook in lijn met de automatisering van de werkzaamheden van de accountant.

Controleren op aangiftes doet men bij de Belastingdienst steekproefsgewijs. Dit principe wordt ook wel metatoezicht genoemd.

Deze steekproef is in feite een ‘reality check’ waarbij de aangifte wordt gecontroleerd op juistheid en volledigheid. Ook worden de processen die tot de aangifte leiden bekeken bij de fiscaal dienstverlener. Wanneer er fouten worden geconstateerd zal men de onderliggende processen extra controleren en in samenspraak met de fiscaal dienstverlener bespreken of het proces aangepast dient te worden.

KPMG

KPMG heeft als enige van de ‘big four’ nog geen convenant met de Belastingdienst getekend. Reden hiervoor is dat men reeds minimaal dezelfde of betere kwaliteit levert dan de kwaliteit die de Belastingdienst met een convenant wil bereiken. In een interview met Jan Willem Kuypers, senior manager bij KPMG MKB te Amstelveen, geeft hij aan dat de kwaliteit van KPMG samen met de goede verstandhouding met de Belastingdienst ervoor zorgt dat aangiftes ook zonder het convenant horizontaal toezicht snel worden goedgekeurd. Daarnaast bespreekt men vooraf al, ook zonder het convenant horizontaal toezicht, de mogelijk fiscale issues met de Belastingdienst bij een groot aantal cliënten. KPMG is dus een mooi voorbeeld van een kantoor welke op dit moment convenantachtig werkt. Meer over convenantachtig werken en de redenen die fiscaal dienstverleners hiervoor geven zullen worden besproken in hoofdstuk 3.4.

KPMG Meijburg, een aparte fiscale tak, is reeds in overleg met de Belastingdienst om tot een convenant te komen. Wanneer KPMG Meijburg een convenant horizontaal toezicht heeft getekend zal KPMG zeer waarschijnlijk volgen.

Uitgesloten

Ten slotte is er een drietal sectoren welke zijn uitgesloten van deelname aan het horizontaal toezicht. Dit zijn coffeeshops, de prostitutiesector en woonwagencentra. Deze sectoren behoeven een specifieke vorm van toezicht waarbij een integrale overheidsaanpak centraal staat.

Dit om de simpele reden dat het risico op een foutieve aangifte bij deze sectoren aanzienlijk hoger ligt dan bij de andere sectoren.

2.6 Het sluiten van een convenant horizontaal toezicht

Zoals eerder te lezen valt is er een verschil tussen het horizontaal toezicht bij enerzijds MGO’s en ZGO’s en anderzijds de ondernemingen in het MKB.

Ik zal in het kort bespreken hoe een convenant tot stand komt bij MGO’s en ZGO’s. Vervolgens zal ik iets uitgebreider ingaan op de totstandkoming van het convenant in het MKB daar deze scriptie op dit segment gericht is.

Ter voorkoming van rechtsongelijkheid en bevoordeling van bepaalde partijen is het niet mogelijk om specifiek op de onderneming gerichte regelingen met de Belastingdienst te maken en dit vast te leggen in het convenant. Voor MGO's en ZGO's is het wel mogelijk om een afspraak te maken over hoe een bepaalde post bijvoorbeeld gewaardeerd dient te worden.

MGO's en ZGO's

Voor de Belastingdienst ziet het stappenplan naar horizontaal toezicht voor MGO's en ZGO's er schematisch als volgt uit:

Stappen	Verantwoordelijkheid
Stap 0: klantoriëntatie	Behandelteam
Stap 1: HT-gesprek	Management organisatie en management Belastingdienst
Stap 2: complianceverkenning	Behandelteam en organisatie
Stap 3: lopende problematiek	Behandelteam en organisatie
Stap 4: convenant	Management organisatie en management Belastingdienst
Stap 5: analyse & versterking fiscale beheersing	Organisatie
Stap 6: aangepast toezicht	Behandelteam

Afbeelding 2.6.1: Bron: Leidraad horizontaal toezicht binnen de individuele cliëntenbehandeling (Belastingdienst 30 november 2010)

Bij dit schema is de Belastingdienst er vanuit gegaan dat er nog geen volledig beeld is gevormd van de cliënt en haar werkzaamheden. Wanneer de Belastingdienst al een redelijk volledig beeld van de cliënt heeft is het mogelijk dat er stappen worden overgeslagen of verkort worden doorlopen.

0. Allereerst zal men zich een goed beeld van de onderneming willen vormen waarbij het bestaande beeld en de samenstelling van de entiteit een belangrijke rol spelen.
1. Dan zal gekeken worden naar de haalbaarheid van horizontaal toezicht door middel van het zogenaamde HT-gesprek. Besproken worden de kernbegrippen⁵, uitgangspunten, verwachtingen en verantwoordelijkheden van beide partijen.
2. Met de complianceverkenning wordt vervolgens gekeken naar het willen en kunnen van de onderneming. Daarbij wordt gekeken naar het fiscale gedrag in het verleden en wordt vastgesteld of de minimum randvoorwaarden bij de onderneming aanwezig zijn om tot een deugdelijke beheersing van de fiscaliteit te komen.
3. Ook worden lopende geschillen zo veel mogelijk opgelost voor het tekenen van het convenant.
4. Daar waar dat nog niet lukt worden duidelijke procedureafspraken gemaakt. Dit om vanaf het convenant te werken aan de actualiteit.

⁵ De kernbegrippen van horizontaal toezicht zijn: vertrouwen, begrip en transparantie.

5. Vervolgens wordt er gekeken naar de opzet, bestaan en werking van de administratieve organisatie en interne beheersing waarvan sprake is in de betreffende onderneming. Dit uit zich in een TCF.
6. Tot slot kan de Belastingdienst aan de hand van de voorgaande stappen de mate van 'in control' bepalen. Aan de hand hiervan kan de Belastingdienst het toezicht op maat bepalen. In het schema is tevens te zien wie welke verantwoordelijkheid dient te nemen bij welke stap in het proces naar horizontaal toezicht.

De fiscaal dienstverlener in het MKB

De fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst doorlopen een aantal stappen alvorens een convenant te tekenen. Voor de fiscaal dienstverlener zijn deze als volgt:

- Stap 1 Convenantbesprekingen
- Stap 2 Kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener beoordelen
- Stap 3 Opstellen en ondertekenen van een convenant.

Stap 1 Convenantbesprekingen

Wanneer een fiscaal dienstverlener aangeeft van horizontaal toezicht gebruik te willen maken zullen er afspraken op het hoogste niveau gemaakt worden. Van de fiscaal dienstverlener zal de hoogste leiding aanwezig zijn en van de Belastingdienst iemand op bestuurlijk niveau. Tijdens deze eerste gesprekken zullen de verwachtingen van beide kanten besproken worden en zal de Belastingdienst de werkwijze nogmaals uitleggen. Reden dat de Belastingdienst dit nogmaals bespreekt citeert men als volgt: *'In de praktijk blijkt dat veel fiscaal dienstverleners al bekend zijn met het begrip horizontaal toezicht, maar dat de gevormde beelden niet altijd in overeenstemming zijn met de bedoeling van de Belastingdienst.'* (Belastingdienst, 2011)

In de gesprekken die volgen zal een aantal punten besproken worden en zullen er notulen worden opgemaakt en ondertekend. De te bespreken punten zijn als volgt:

- De 'tone at the top'. Hierin laat de fiscaal dienstverlener merken dat men akkoord gaat met de vertrouwens-, begrip-, en transparantierelatie met de Belastingdienst
- Verantwoordelijkheden beide partijen
- Het kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener
- Implementatieplan bespreken waarin staat dat het horizontaal toezicht bestemd is voor een groot deel van het cliëntenbestand
- Manier waarop de fiscaal dienstverlener omgaat met horizontaal toezicht binnen de eigen onderneming
- Huidige of recente contacten onderling
- Zorgen omtrent de vierde tranche Awb voor de fiscaal dienstverlener wegnemen.

Stap 2 Kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener beoordelen

Bij stap 2 kijkt men naar de opzet, het bestaan en de werking van het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. De opzet van dit systeem is veelal vastgelegd in handboeken van de dienstverlener. Bij het bestaan wordt gecontroleerd in hoeverre men de opzet van het kwaliteitssysteem naleeft en hanteert. Ook controleert men de werking van het kwaliteitssysteem door de processen uit een recente periode te controleren en af te stemmen met de opzet.

Wanneer de fiscaal dienstverlener gebruik maakt van de diensten van derden is het belangrijk dat men inzicht heeft in de kwaliteit van de diensten die deze derde levert. Wanneer men hierin geen

inzicht heeft kan de aangifte die tot stand is gekomen met behulp van de dienst van die derde niet onder het convenant horizontaal toezicht vallen.

Bij een kantoor dat onderdeel is van een koepel welke al een convenant heeft met de Belastingdienst zal de controle beperkt zijn. Men vertrouwt dan op de controle die binnen de koepel plaatsvindt.

Stap 3 Opstellen en ondertekenen van convenant

Bij stap 3 wordt het convenant getekend. Alle convenanten met fiscale dienstverleners zijn in feite identiek qua inhoud en openbaar in te zien op de site van de Belastingdienst.

Qua lay-out kunnen de eerste convenanten nog wat verschillen, deze zullen in de loop van de tijd vernieuwd en eenduidig worden.

De ondernemer in het MKB

Ik zal nu het proces bespreken welke een ondernemer in het MKB zal ondergaan alvorens deze onder het convenant horizontaal toezicht van de fiscaal dienstverlener kan vallen.

Voor de ondernemer in het MKB worden de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1 Logistiek proces van aanmelden
- Stap 2 Marginale toetsing
- Stap 3 Vooroverleg.

Stap 1 Logistiek proces van aanmelden

Bij stap 1 meldt de fiscaal dienstverlener middels een standaardformulier, de zogenaamde deelnemersverklaring, de ondernemer aan bij de Belastingdienst. Met deze deelnemersverklaring gaat de ondernemer akkoord met het horizontaal toezicht waarbij werken met inachtneming van transparantie, begrip en vertrouwen jegens de Belastingdienst voorop staan. Daarnaast verklaart men jegens de fiscaal dienstverlener de benodigde gegevens voor de aangiftes juist, tijdig en volledig aan te leveren. Uiteraard nadat de fiscaal dienstverlener in overleg met de cliënt heeft vastgesteld dat horizontaal toezicht een meerwaarde voor de ondernemer kan betekenen. Ook zal de fiscaal dienstverlener vast hebben gesteld dat de ondernemer daadwerkelijk aan de voorwaarden voor horizontaal toezicht voldoet.

Stap 2 Marginale toetsing

Na de aanmelding zal de relatiebeheerder van de Belastingdienst een marginale toets uitvoeren of laten uitvoeren. Deze marginale toets bevat de volgende drie onderdelen:

1. Een administratieve toets waarbij wordt gecheckt of de relaties van de aangemelde ondernemer volledig opgenomen zijn in de administratie van de Belastingdienst. Wanneer de ondernemer meerdere entiteiten bezit is dit geen probleem omdat deelname op ondernemingsniveau plaatsvindt.
2. Een globale inhoudelijke toets waarbij wordt gekeken of de ondernemer wellicht nog geschillen heeft met de Belastingdienst die het convenant in de weg zouden kunnen staan. Hierbij kan men denken aan betalingsachterstanden met betalingsonwil of zaken die onder verhoogde aandacht staan bij de Belastingdienst. De geschillen worden vervolgens door de relatiebeheerder beoordeeld op relevantie en zwaarte.
3. En tot slot wordt binnen de marginale toetsing het werken in de actualiteit mogelijk gemaakt. Hiervoor dienen zaken uit het verleden te worden afgehandeld. In het systeem van de Belastingdienst staan behandelvoornemens over actuele zaken. Bij aanmelding

van een ondernemer voor horizontaal toezicht zal op een zo kort mogelijke termijn het behandelvoornemen worden uitgevoerd. Ditzelfde is het geval voor openstaande behandelopdrachten die met voorkeur behandeld zullen worden. Wanneer een opdracht reeds in behandeling is genomen zal men contact opnemen met de behandelaar en de fiscale dienstverlener om zo snel mogelijk tot een oplossing te komen. Dit noemt men ook wel het wegwerken van de liggende werkvoorraad.

Stap 3 Vooroverleg

Tot slot is er nog een vooroverleg waarbij de fiscaal dienstverlener en de Belastingdienst diverse standpunten met elkaar af zullen stemmen. Verschillen kunnen zich voordoen in duiden van feiten of de wijze van wetsinterpretatie.

Wanneer er een geschil is met de Belastingdienst kan de onderneming toch haar standpunt in de aangifte verwerken. Dit dient dan wel expliciet gemeld te worden bij de aangifte. Gevolg is dan dat de Belastingdienst de aangifte niet automatisch goed zal keuren en hoogstwaarschijnlijk een correctie zal doorvoeren. Volgens de reguliere procedure is het dan voor de ondernemer mogelijk om een procedure te starten waarbij de rechter uitspraak zal doen over de kwestie. Dit noemt men ook wel 'agree to disagree'.

Voor een onderneming is het mogelijk een convenant af te sluiten voor de aangiftes vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting, loonheffing en omzetbelasting. Een combinatie hiervan is ook mogelijk.

2.7 Waarom horizontaal toezicht?

Zoals eerder is genoemd is het horizontale toezicht deels ontstaan door een reeks gebeurtenissen/schandalen uit het verleden en verandering van instelling van de ondernemer. Deels hierom zijn wet- en regelgeving aangescherpt en zijn ondernemingen uit zichzelf meer aandacht gaan besteden aan de interne financiële processen.

Ander belangrijk gegeven is het feit dat het merendeel van de ondernemers gewoon een goede aangifte aan wil leveren en niet bewust wil frauderen. Daarnaast wil men graag nog wat extra zekerheid. Beide aspecten komen aan bod bij het aangaan van een convenant horizontaal toezicht.

Daarnaast kost het de Belastingdienst en de ondernemer veel tijd en geld om achteraf alle aangiftes te laten controleren. En dat terwijl het merendeel van de ondernemers de intentie heeft een juiste en volledige aangifte aan te leveren.

Doel van de Belastingdienst is om door middel van het sluiten van convenanten meer waarde te kunnen hechten aan binnenkomende aangiftes. Vervolgens behoeven de aangiftes van een 'convenantcliënt' minder aandacht hetgeen een besparing op mankracht zou kunnen betekenen. Uitgebreide boekenonderzoeken en ellenlange discussies achteraf zullen minder nodig zijn bij implementatie van horizontaal toezicht.

Voor een deel is het voor de Belastingdienst ook noodzakelijk om met het principe horizontaal toezicht te komen. Men is aan het inkrimpen en de gemiddelde leeftijd van de werknemers bij de Belastingdienst is rond de 50 jaar. Horizontaal toezicht maakt het mogelijk meer aangiftes per belastingbeambte te verwerken. En als beloning voor de transparantie van de ondernemer belooft de Belastingdienst vragen sneller te beantwoorden en bij geschillen eerder een standpunt in te

nemen. Ook kan de Belastingdienst zich meer richten op de ondernemingen die niet aangesloten zijn bij het horizontale toezicht en wellicht op aangiftes welke niet op orde zijn.

Internationaal heeft het principe horizontaal toezicht de aandacht getrokken. Belastingdiensten in andere landen hebben vergelijkbare problemen als in Nederland en zien dat het bedrijfsleven in Nederland positief reageert op het horizontale toezicht.

Volgens Minister van Financiën Jan Kees de Jager is Zuid Korea de eerste die het ‘Nederlandse’ horizontaal toezicht ook zal gaan implementeren.

Onderstaand schema is gemaakt naar aanleiding van een onderzoek door onderzoeksbureau Motivaction international in opdracht van Price Waterhouse Coopers.

Horizontaal toezicht?	Midkap	AEX	Totaal
Zeer negatief			0
Negatief			0
Neutraal	1	4	5
Positief	5	4	9
Zeer positief	2	5	7

Afbeelding 2.7.1: ‘Tax is a Black Box II’

Dit onderzoek naar de tevredenheid van horizontaal toezicht is gedaan onder ZGO’s die bekend zijn met, of al gebruik maken van horizontaal toezicht. Zoals u kunt zien staan de ondernemingen overwegend positief tegenover horizontaal toezicht.

Wel wordt de fiscale wetgeving in Nederland als te ingewikkeld en onzeker gezien. Dit heeft als gevolg dat het belastingklimaat soms als te risicovol wordt beschouwd hetgeen een gunstig vestigingsklimaat in de weg zou kunnen staan.

Aangegeven wordt tevens dat men liever ziet dat er op de langere termijn meer zekerheid gegeven wordt dan dat de tarieven lager zijn.

3. Wat zijn de gevolgen van horizontaal toezicht voor de ondernemer in het MKB?

3.1 Inleiding

Voor de ondernemer in het MKB zullen er ook enkele zaken veranderen wanneer men het convenant horizontaal toezicht gaat implementeren. In dit hoofdstuk zal ik uitgebreider op de gevolgen ingaan die voor de ondernemer in het MKB gelden. In het vorige hoofdstuk heb ik reeds de stappen beschreven die de fiscaal dienstverlener neemt bij het accepteren van de ondernemer. Ik zal dit hoofdstuk indelen in de situatie vóór het tekenen van de deelnemersverklaring en de situatie nadat de ondernemer de deelnemersverklaring heeft getekend en onder het convenant zal vallen.

Daarnaast zijn er nog ondernemers die zogenaamd ‘convenantachtig’ werken. In feite houdt dit in dat men wel ‘in control’ is maar geen convenant met de Belastingdienst wil tekenen. Hoe dit in zijn werk gaat zal ik behandelen in paragraaf 3.4.

3.2 Vóór het tekenen van het convenant horizontaal toezicht

Wanneer een ondernemer in het MKB zich heeft laten informeren over, en geïnteresseerd is in, het principe horizontaal toezicht kan deze dit kenbaar maken bij zijn of haar fiscaal dienstverlener. De fiscaal dienstverlener heeft dan de taak om de ondernemer te toetsen op geschiktheid voor het convenant horizontaal toezicht. Dit gebeurt onder andere met behulp van de zogenaamde marginale toetsing zoals beschreven in hoofdstuk 2.6 en deels op basis van ervaringen met de onderneming uit het verleden.

Voorwaarde voor de fiscaal dienstverlener is natuurlijk wel dat deze reeds een convenant getekend heeft met de Belastingdienst. Het is voor ondernemers in het MKB, vooralsnog, niet mogelijk om zelfstandig met de Belastingdienst een convenant te sluiten. Het zou een erg tijdrovende klus worden wanneer de Belastingdienst met elke MKB ondernemer een specifiek convenant zou tekenen.

Zoals eerder te lezen valt maakt de Belastingdienst een onderscheid tussen een individueel convenant, via een fiscaal dienstverlener of koepel. In een gesprek met de Belastingdienst wordt mij verteld dat men binnen de Belastingdienst een scheiding maakt tussen de zogenaamde IKB⁶ en MKB afdeling. Onder de IKB afdeling vallen de ZGO's en de MGO's die aanvankelijk een individueel convenant tekenen. Onder de MKB afdeling van de Belastingdienst vallen vanzelfsprekend de MKB ondernemers welke een convenant dienen te sluiten met behulp van een fiscaal dienstverlener. Het is mogelijk dat men, bijvoorbeeld uit kostenoverwegingen, aangeeft vanuit de IKB afdeling dat men toch liever een convenant onder de fiscaal dienstverlener tekent; of andersom. De Belastingdienst zal dit dan individueel beoordelen.

⁶ Individuele Klanten Behandeling

De fiscaal dienstverlener zal na aangeven van de ondernemer als eerste beoordelen of de ondernemer tot de van horizontaal toezicht uitgesloten sectoren behoort. Dit zijn de sectoren coffeeshops, prostitutie en woonwagencentra. Deze sectoren vallen voor de Belastingdienst in een verhoogde risicogroep waar extra toezicht en controle noodzakelijk wordt geacht. Om deze reden is het voor deze drie sectoren niet mogelijk om een convenant horizontaal toezicht te tekenen met de Belastingdienst.

Vervolgens zal de fiscaal dienstverlener aan de hand van aanwezige handboeken controleren of de interne organisatie omtrent de fiscale aspecten binnen de onderneming van de cliënt voldoende worden geadmistreerd en gecontroleerd. De Belastingdienst steunt namelijk op de kwaliteit en professionaliteit van de fiscaal dienstverlener om in te schatten of de ondernemer voldoende interne maatregelen heeft getroffen om belastinggerelateerde zaken juist en volledig aan te leveren.

Mocht dit nu niet het geval zijn dan is het voor de ondernemer zaak om dit alsnog in orde te maken. Deze beschrijving van interne fiscale processen kan bijvoorbeeld middels het opstellen van een Tax Control Framework, zoals eerder is behandeld in hoofdstuk 2.3.

Voor een ondernemer in het MKB is een geheel TCF vaak echter te veel werk en daardoor te kostbaar. Wel dient er een handvat aanwezig te zijn waaruit op te maken is hoe de ondernemer haar interne fiscale organisatie geregeld heeft.

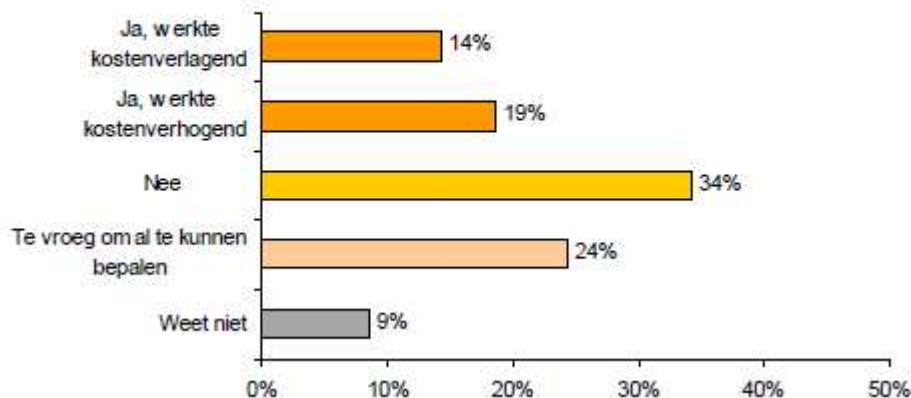
Beoordeling van cliënten gebeurt ook vaak door de fiscaal dienstverlener op basis van ervaringen die men heeft met de ondernemer.

Het kan voor de ondernemer uiteraard nooit kwaad om de eigen processen eens nauwkeurig na te lopen en te beschrijven. Hierdoor krijgt men inzichtelijk wie wat doet en hoe dit vervolgens weer gecontroleerd wordt. In het begin vergt dit veel tijd maar er zullen aan de hand van de uitkomsten wellicht verbeteringen worden gemaakt ten behoeve van de interne organisatie.

Wanneer de processen uiteindelijk beter verlopen, kan dit de efficiency verbeteren en uiteindelijk weer tijds winst en kostenbesparing opleveren.

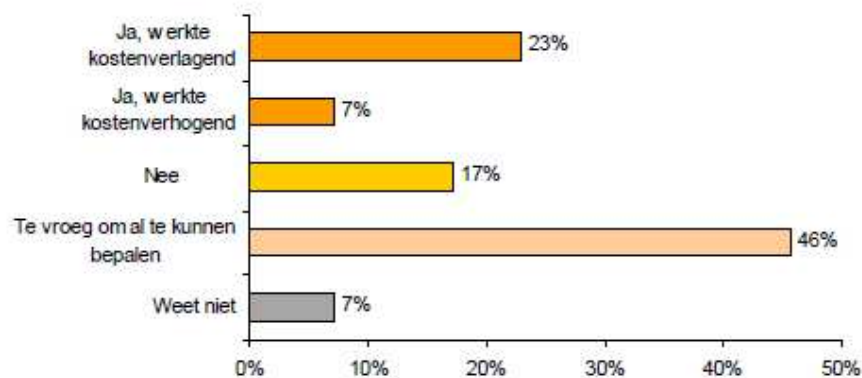
Onderzoeksbureau Intomart heeft in opdracht van Grant Thornton een opinieonderzoek gedaan naar de gevolgen van horizontaal toezicht voor ondernemers. Op financieel gebied zijn daaruit de volgende schema's voortgekomen:

9. Heeft de invoer van HT bij uw organisatie op korte termijn financiële gevolgen gehad?

Afbeelding 3.2.1: Business monitor 'Horizontaal Toezicht'

10. Heeft de invoer van HT bij uw organisatie op lange termijn financiële gevolgen gehad?

Afbeelding 3.2.2: Business monitor 'Horizontaal Toezicht'

Deze schema's uit het onderzoeksrapport van Grant Thornton laten duidelijk zien dat horizontaal toezicht in het begin kostenverhogend kan werken. Op de lange termijn levert het juist vaker een kostenverlaging op. Opgemerkt dient te worden dat ook veel ondernemers het nog voorbarig vonden om antwoord te geven voor de lange termijn daar horizontaal toezicht vrij recent is. In hoofdstuk 5 zal ik ingaan op de financiële gevolgen van horizontaal toezicht zoals ik die heb vernomen van fiscaal dienstverleners uit het MKB.

Tone at the top

Belangrijk aspect voor een goede werking van het horizontaal toezicht is de zogenaamde 'tone at the top'. Dit houdt in dat men, in alle lagen van de onderneming, op de hoogte is van horizontaal toezicht en haar speerpunten; vertrouwen, transparantie en begrip.

Essentieel hierbij is dat leiding van de onderneming zich aan de regels houdt en transparantie en vertrouwen laat zien richting haar werknemers en de Belastingdienst. Wanneer de leiding van een onderneming lak heeft aan de regels en niet zal schromen om bijvoorbeeld te schuiven met cijfers voor een mooier resultaat, is het zeer waarschijnlijk dat die mentaliteit uitzakt naar de uitvoerende lagen binnen de onderneming. De gedachte die de werknemers krijgen is dan bijvoorbeeld 'waarom zou ik me aan de regels houden als de baas zich er ook niet aan houdt'. Logisch gevolg is dat dan de hele essentie van horizontaal toezicht verloren gaat. De onderneming straalt geen vertrouwen en transparantie uit en een deugdelijke aangifte van deze onderneming is niet vanzelfsprekend.

3.3 Na het tekenen van het convenant horizontaal toezicht

Nu de onderneming een convenant heeft getekend is men een vertrouwensrelatie aangegaan met de Belastingdienst. Voor het tekenen van het convenant zijn nog lopende of openstaande fiscale geschillen opgelost, of dit zal op korte termijn gebeuren, en geef je de Belastingdienst inzicht in je onderneming. Ook vragen worden sneller beantwoord en de Belastingdienst zal eerder een standpunt innemen bij een verschil van inzicht.

Voor de onderneming betekent dit dat men tijdig dient aan te geven wanneer er iets substantieels intern verandert of wanneer men een interpretatieverschil met de Belastingdienst verwacht te krijgen. Dit alles is overeengekomen om transparant richting elkaar te zijn.

Wanneer er een aangifte wordt ingediend welke bij een steekproef foutief blijkt te zijn zal de Belastingdienst dit zien als een onbedoelde fout waar verder geen verkeerde intenties of opzet bij gemoeid zijn.

Je zou kunnen zeggen dat wanneer een ondernemer het convenant horizontaal toezicht tekent, deze een voorkeursbehandeling krijgt van de Belastingdienst. De ondernemer die geen convenant heeft getekend zou immers ook met vertrouwen moeten worden behandeld wat in de praktijk niet altijd het geval is. De Belastingdienst spreekt nadrukkelijk niet van een voorkeursbehandeling, hetgeen ook wettelijk niet is toegestaan, maar zegt deze voordelen te kunnen bieden door te steunen op het convenant en haar beginselen. Traditioneel begint het werk voor de Belastingdienst namelijk als de aangifte is ingediend. Onder horizontaal toezicht begint het werk voor de Belastingdienst al vóór het indienen van de aangifte waardoor na indiening niet of nauwelijks gecontroleerd hoeft te worden.

Boetes

In feite zouden de interne processen bij de ondernemer en de fiscaal dienstverlener zo ingevuld moeten zijn dat fouten ontdekt worden voordat de aangiftes worden ingediend. Toch kan het ook onder horizontaal toezicht voorkomen dat er alsnog foutieve aangiftes ingediend worden. Als onderdeel van de transparantie van horizontaal toezicht dient de fiscaal dienstverlener de fouten die hij ontdekt zelf bij de Belastingdienst te melden.

Hiervoor moet de fiscaal dienstverlener zelf initiatief tonen en zelf ontdekte fouten onderzoeken. Wanneer de fout namelijk aan een proces van de fiscaal dienstverlener te wijten valt is het mogelijk dat deze fout in meerdere aangiftes zit. De Belastingdienst zal er bij het ontdekken van fouten in eerste instantie vanuit gaan dat er geen sprake van opzet is wanneer er een fout in de aangifte wordt aangetroffen.

Het is wel belangrijk om te achterhalen hoe er een fout in de aangifte is geslopen en hoe dit in de toekomst voorkomen kan worden. Ook moet er gekeken worden of de fout wellicht systematisch van aard is.

Ten eerste zal de fiscaal dienstverlener zelf moeten bekijken hoe de fout tot stand is gekomen. De Belastingdienst zal hiervoor in gesprek gaan met de fiscaal dienstverlener om proberen te achterhalen of het een bewuste of onbewuste fout betreft. Eventueel zal een gesprek volgen met de ondernemer zelf. Aan de hand hiervan zal de Belastingdienst bepalen of er een boete moet komen en hoe hoog deze boete zou moeten zijn.

Wanneer de oorzaak van de fout te vinden is in het werkproces van de fiscaal dienstverlener zal de Belastingdienst de fiscaal dienstverlener de mogelijkheid bieden om dit te herstellen. Bij herstelde fouten dient de fiscaal dienstverlener transparant aan te tonen waar de fout gevonden is, hoe men dit hersteld heeft en of dit gevolgen heeft voor eerder ingediende aangiftes.

Afhankelijk van de aard en grootte van de fout wordt bekeken of herstel in aangiftes uit het verleden verwerkt had moeten worden waardoor een eventuele naheffing opgelegd zou kunnen worden.

Als de fout systematisch van aard is zal er moeten worden onderzocht of aangiftes uit het verleden hersteld moeten worden en is directe aanpassing van het werkproces van de fiscaal dienstverlener noodzakelijk.

Wanneer de Belastingdienst constateert dat er sprake is van verwijtbaar gedrag is het mogelijk om een boete op te leggen. Hierbij is het BBBB⁷ van toepassing. Boetes die worden uitgedeeld aan ondernemingen binnen het horizontaal toezicht zijn niet anders dan die voor ondernemers die niet deelnemen aan het horizontale toezicht. Tevens worden boetes cliëntspecifiek bepaald.

Je zou je kunnen afvragen of het niet logisch is om bij bewust foutieve aangiftes onder het horizontale toezicht een hogere boete op te leggen. Redenering hierachter is het feit dat men het vertrouwen, de kern van horizontaal toezicht, ernstig schendt.

Het is voor de Belastingdienst wettelijk niet toegestaan om bij bewuste fouten onder het convenant horizontaal toezicht hogere boetes op te leggen. Dit vanwege dezelfde reden als waarom de Belastingdienst mensen die het convenant getekend hebben niet met voorkeur mag behandelen, namelijk de rechtsgelijkheid.

Helaas is er, vanwege de vrij recente invoering van horizontaal toezicht, op dit gebied nog geen jurisprudentie aanwezig waaraan een reëel beeld ontleend zou kunnen worden van het daadwerkelijke boetebeleid van de Belastingdienst onder horizontaal toezicht.

De heer Werger van PWC stelt echter tijdens een bijeenkomst over horizontaal toezicht dat de Belastingdienst toch hogere boetes op zal leggen aan ondernemers die onder het convenant horizontaal toezicht bewust foutieve aangiftes indienen. Boetes van de Belastingdienst liggen namelijk niet vast. Er zijn maximumboetes vastgesteld die vervolgens naar aanleiding van het vergrijp op een percentage van het maximumbedrag worden opgelegd.

Bijvoorbeeld een ondernemer maakt na tien jaar zijn eerste fout waarvoor een bepaalde maximumboete staat. Omdat de ondernemer de laatste tien jaar zich goed heeft gedragen richting de Belastingdienst is de kans groot dat hij bijvoorbeeld maar 50% van het maximale boetebedrag opgelegd krijgt.

Mocht de ondernemer nu onder het convenant horizontaal toezicht vallen dan voelt het bewust indienen van een foutieve aangifte aan als een schending van het vertrouwen en kan de Belastingdienst ervoor kiezen om het maximale boetebedrag op te leggen.

Zodoende houdt de Belastingdienst zich toch aan de wet maar zullen er in de praktijk wellicht toch hogere boetes opgelegd worden bij schending van het convenant horizontaal toezicht.

In het gesprek met dhr. N. van Schie van de Belastingdienst ontkracht hij deze veronderstelling.

Er kan wel sprake zijn van een zogenaamde ‘opzetboete’ wanneer de Belastingdienst kan aantonen dat er opzet in het spel is. Wanneer dit duidelijk het geval is of meerdere keren voorkomt bij dezelfde ondernemer of fiscaal dienstverlener zal het convenant in twijfel gebracht worden. Het is dus ook goed mogelijk dat de Belastingdienst besluit de aangifte van de betreffende onderneming niet meer als convenantaangifte te beschouwen. Ook kan de Belastingdienst het convenant met de fiscaal dienstverlener per direct stopzetten waardoor vanzelfsprekend de aangiftes van alle aangesloten ondernemers ook niet meer als convenantaangiftes beschouwd worden. Dit zou naast het feit dat men niet meer van de voordelen van horizontaal toezicht kan profiteren ook een aanzienlijke imagoschade met zich mee kunnen brengen.

⁷ Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst 1998.

Het convenant is dus feitelijk een verklaring jegens de Belastingdienst over hoe men zich zal gaan gedragen. Ook wel een gedragsovereenkomst of herenakkoord genoemd. Dit komt mede door het feit dat er geen sancties zijn bepaald bij het niet nakomen van het convenant. Het komt erop neer dat de afspraken in het convenant niet juridisch afdwingbaar zijn. Naast het opleggen van boetes is het voor beide partijen ook mogelijk om het convenant per direct, zonder opgaaf van reden, te beëindigen.

3.4 Convenantachtig werken

Tenslotte is er nog een groep ondernemers en fiscaal dienstverleners welke wel 'in control' zijn maar geen convenant horizontaal toezicht willen tekenen. Dit wordt ook wel 'convenantachtig werken' genoemd. Redenen om geen convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst te tekenen zijn van uiteenlopende aard:

- Zo zijn er betrokkenen partijen die de cultuuromschakeling van 'de Belastingdienst als waakhond' naar 'de Belastingdienst als sparringpartner' niet kunnen of willen maken.
- Ook zijn er betrokkenen die de interne organisatie goed op orde hebben en weinig controles krijgen. Zij zien er dan het nut niet van in om de organisatie open te stellen aan de in hun ogen zogenaamde 'vijand', de Belastingdienst.
- Er zijn zelfs betrokkenen partijen die al afspraken maken met de Belastingdienst voordat de aangifte ingediend wordt, hetzelfde proces als bij horizontaal toezicht. Wanneer men echter geen convenant heeft getekend kan de Belastingdienst ervoor kiezen de aangedragen kwestie onbehandeld te laten of zelfs te weigeren. Reden om geen convenant horizontaal toezicht te tekenen kan bijvoorbeeld ook liggen in formele redenen van een buitenlandse moedermaatschappij.
- Maar de belangrijkste reden om niet deel te nemen aan horizontaal toezicht en toch convenantachtig werken zal zijn dat men geen 'pottenkijkers' wenst en de onderneming al jaren haar fiscale standpunten verwerkt in haar aangiftes. Wanneer dit samenvalt met weinig controles van de Belastingdienst kan het tekenen van het convenant horizontaal toezicht gezien worden als juist een meer arbeidsintensieve en daardoor ook kostbare weg. Het kost namelijk ook tijd en geld om van te voren processen af te stemmen met de Belastingdienst.
- Ook kan het zijn dat de onderneming haar interne fiscale processen op orde heeft en de fiscaal dienstverlener hiervan op de hoogte is. Wanneer de fiscaal dienstverlener echter besloten heeft om wat voor reden dan ook, niet deel te nemen aan het horizontale toezicht dan is het voor een ondernemer in het MKB tevens niet mogelijk om een convenant horizontaal toezicht te sluiten. Wel is het mogelijk om afspraken met de Belastingdienst vooraf te maken. Wanneer men bijvoorbeeld bij KPMG cliënt is zal de aangifte evengoed snel worden goedgekeurd door de kwalitatief goede interne beheersing en relatie met de Belastingdienst. Opgemerkt dient wel te worden dat de Belastingdienst de voorkeur geeft aan vragen onder het horizontaal toezicht tegenover de vragen die erbuiten vallen. Hierdoor kan het vooroverleg buiten horizontaal toezicht toch aanmerkelijk langer duren.

Wanneer de ondernemer in het MKB in het laatste voorbeeld toch wenst deel te nemen aan het horizontale toezicht is het noodzakelijk om van fiscaal dienstverlener te wisselen.

Bij de bovenstaande voorbeelden ga ik er vanuit dat men wel de kwaliteiten in huis heeft om aan horizontaal toezicht te voldoen maar dit wegens bovenstaande redeneringen niet doet. Daarnaast is het mogelijk dat kantoren zich verschuilen achter de term convenantachtig werken. In werkelijkheid voldoet men bijvoorbeeld niet aan de gestelde eisen voor horizontaal toezicht en gebruikt men het convenantachtig werken als drogreden voor het niet hebben van een convenant horizontaal toezicht.

De Belastingdienst zal uiteraard fiscaal dienstverleners die reeds convenantachtig werken proberen te stimuleren om toch een convenant horizontaal toezicht te ondertekenen.

4. Wat zijn de gevolgen van horizontaal toezicht voor de fiscaal dienstverlener?

4.1 Inleiding

Omdat de Belastingdienst wil kunnen steunen op de fiscaal dienstverlener als professioneel en deskundig tussenpersoon zullen er een aantal handelingen plaatsvinden waardoor de Belastingdienst zich een goed beeld kan vormen van de fiscaal dienstverlener.

Daarom zal ik in paragraaf 4.2 de procedure behandelen die de fiscaal dienstverlener doorloopt bij het aangaan van een convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst.

Daar waar de MGO's en ZGO's een uniek convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst tekenen, zijn ondernemingen in het MKB aangewezen op de fiscaal dienstverlener als tussenpersoon. Zoals op te maken uit eerdere hoofdstukken is voorwaarde voor een onderneming in het MKB dat haar fiscaal dienstverlener in het bezit dient te zijn van een convenant horizontaal toezicht.

In paragraaf 4.3 zal ik de rol van de fiscaal dienstverlener uitleggen die aan de orde komt wanneer een ondernemer het convenant horizontaal toezicht is aangegaan.

Sinds 1 juli 2009 is de vierde tranche Awb in werking getreden. Dit maakt het mogelijk om de boetes voor ondernemers tevens aan de fiscaal dienstverlener op te leggen. Veel fiscaal dienstverleners zijn hier huiverig voor. Een en ander met betrekking tot de vierde tranche Awb zal ik bespreken in paragraaf 4.4.

4.2 Vóór het tekenen van een eigen convenant horizontaal toezicht

Voor de Belastingdienst is het onmogelijk om per ondernemer in het MKB (ongeveer 1,2 miljoen ondernemingen) een apart convenant horizontaal toezicht te sluiten. Daarom is de Belastingdienst met het idee gekomen om te steunen op een intermediair, de fiscaal dienstverlener. Fiscaal dienstverleners kunnen accountants-, administratie- of belastingadvieskantoren zijn.

Groot voordeel is dat de fiscaal dienstverlener, vaak in tegenstelling tot de Belastingdienst, goed op de hoogte is van de werkzaamheden, problemen en processen van de cliënten.

Met vertrouwen als centraal staand doel zou het dubbelop zijn om als Belastingdienst de ondernemer in het MKB nogmaals te controleren wanneer ook bijvoorbeeld de accountant de onderneming controleert. Extra zekerheid bij een controleur als de accountant zijn de strenge beroepsregels⁸ waar de accountant zich aan dient te houden.

Omdat de Belastingdienst voor een groot deel zal gaan steunen op de professionaliteit en expertise van de fiscaal dienstverlener zal de Belastingdienst niet zomaar met iedere partij een convenant horizontaal toezicht overeenkomen. Daarom dienen fiscaal dienstverleners die deel willen nemen aan horizontaal toezicht hun werkzaamheden en processen goed op orde te hebben en alles vast te leggen zodat controle door de Belastingdienst mogelijk is.

⁸ De fundamentele beroepsregels van de accountant zijn integriteit, deskundigheid, objectiviteit, professioneel gedrag en geheimhouding.

Zoals onder het kopje ‘boetes’ in paragraaf 3.3 te lezen valt is het noodzakelijk om bij een geconstateerde fout na te gaan waar de oorzaak van de fout zich bevindt. Een deugdelijke registratie en vastlegging is hierbij uiteraard essentieel.

Belangrijk is ook dat men zich in alle lagen van de organisatie, net zoals bij de ondernemer, ervan bewust is dat men een convenant horizontaal toezicht heeft getekend. Het is hierbij de taak van de leiding om het personeel hierover in te lichten en vervolgens zelf het goede voorbeeld te geven. Hierbij is wederom de ‘tone at the top’ zeer belangrijk.

Tevens dient de fiscaal dienstverlener een plan op te stellen waarin men aan de Belastingdienst kan aantonen dat, en hoe een groot deel van haar cliëntenbestand over zal gaan op horizontaal toezicht. Hier komt tevens de kennis van de fiscaal dienstverlener over de cliënten kijken en is het zaak een goede inschatting te maken van cliënten welke mogelijk onder horizontaal toezicht kunnen vallen.

Dit plan tezamen met de diverse verantwoordelijkheden van de Belastingdienst en de fiscaal dienstverlener worden besproken in de gesprekken van de fiscaal dienstverlener met de Belastingdienst. Wat volgt is een beoordeling door de Belastingdienst van de werkprocessen, opzet, bestaan en werking van het interne kwaliteitssysteem van de fiscaal dienstverlener. Omdat dit interne kwaliteitssysteem de kern is van de fiscaal dienstverlener en een steunpunt is van het convenant met de Belastingdienst, is het belangrijk dat men dit op orde heeft.

Deze beoordeling kan betekenen dat de fiscaal dienstverlener enige aanpassingen dient te maken aan haar interne processen. Dit proces kost tijd en geld en kan daarom als bezwaarlijk worden gezien. Echter, wanneer de interne processen beter op elkaar zijn afgestemd kan de fiscaal dienstverlener efficiënter en slimmer werken. Dit kan op den duur juist weer tijd en geld besparen.

Centraal bij het beoordelen van deze processen staan de vragen die ook bij een AO beschrijving centraal staan; wie doet wat en waarom?

De recente ICT ontwikkelingen spelen een grote rol bij de interne organisatie van fiscaal dienstverleners. Het wordt hierdoor makkelijker om processen vast te leggen, autorisaties in de systemen te waarborgen en processen te controleren.

Deze ontwikkelingen maken het vervolgens weer makkelijker voor de fiscaal dienstverlener om aan de Belastingdienst te laten zien dat men ‘in control’ is en dus geschikt is voor een convenant horizontaal toezicht.

Extra waarborgen voor de fiscaal dienstverlener

Fiscale dienstverlening aan MKB-ondernemers wordt in veel gevallen verleend door accountantskantoren. Extra steunmaatregelen voor de Belastingdienst kunnen in dit geval de eisen zijn die een accountantskantoor, aan de hand van de VGC⁹ en NV COS¹⁰, opgelegd krijgt bij aanneming van een nieuwe cliënt.

Deze acceptatieprocedure voorkomt zoveel mogelijk dat men cliënten aanneemt welke de accountant zouden kunnen misleiden of onder druk zetten met als gevolg dat de opdracht niet volgens de regels uitgevoerd kan worden. Het kan ook voorkomen dat men bijvoorbeeld niet het specialisme of de mankracht in huis heeft waar de cliënt om vraagt.

Speerpunt bij aanneming van nieuwe cliënten is de toetsing van de integriteit van de ondernemer. Deze integriteit kan onder meer getoetst worden door een collegiaal overleg met de vorige

⁹ Verordening GedragsCode voor accountants.

¹⁰ Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden.

accountant, het kijken naar de houding van de leiding of het bestuderen van openstaande vraagstukken en conflicten met de Belastingdienst. Ook wordt gekeken of er een bedreiging is voor de overige fundamentele beginselen voor de accountant. Het bestuur van het accountantskantoor ziet er vervolgens op toe dat de accountant of fiscaal dienstverlener de VGC naleeft en zich houdt aan deze fundamentele beginselen.

Mocht er een bedreiging aanwezig zijn dan zal er gekeken worden naar waarborgen om de bedreiging tot een acceptabel niveau te reduceren. Wanneer dit niet mogelijk is zal men de opdracht of cliënt moeten weigeren.

Verder heeft elk kantoor interne of externe controles die erop toezien dat de juiste procedures worden nageleefd bij het aannemen van nieuwe cliënten en opdrachten. Bij grote kantoren kan dit bijvoorbeeld een compliance officer zijn die erop toeziet dat men zich aan wet- en regelgeving houdt. Daarnaast controleren kantoren elkaar door middel van collegiale toetsing. Ook binnen de SRA controleren kantoren elkaar periodiek om de beoogde kwaliteit in stand te houden. Onder andere om deze reden geeft de Belastingdienst de voorkeur aan een koepelconvenant boven een individueel convenant met een fiscaal dienstverlener.

Afwijkingen van de procedures zullen geaccordeerd en gemotiveerd moeten zijn door het bestuur.

Als laatste aandachtspunt dient de fiscaal dienstverlener haar 'bronnen' te controleren. Wanneer een fiscaal dienstverlener bijvoorbeeld gebruik maakt van diensten van derden dient men rekening te houden met de betrouwbaarheid van deze derde partij. Krijgt de fiscaal dienstverlener geen inzicht in de kwaliteit van de derde partij dan kan dit een convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst tegenhouden.

4.3 De rol van de fiscaal dienstverlener als intermediair van de ondernemer

Nu de ondernemer in het MKB onder het horizontale toezicht van de Belastingdienst valt zal hij moeten streven naar een verhouding op basis van kernbegrippen vertrouwen, transparantie en begrip richting die Belastingdienst en vice versa voor de Belastingdienst richting de ondernemer. Tevens verklaart de ondernemer richting de fiscaal dienstverlener dat men de financiële gegevens juist, volledig en op tijd aan zal leveren. Uiteindelijk doel is om tot een aanvaardbare aangifte te komen. Dit houdt in dat de aangifte voldoet aan wet- en regelgeving en vrij is van materiële fouten.

Ook zal de ondernemer tijdig moeten aangeven wanneer er naar zijn inzicht een geschil of onenigheid op fiscaal gebied zit aan te komen. Dit geeft de fiscaal dienstverlener de tijd om zich te verdiepen in het geschil, een standpunt in te nemen in overleg met de ondernemer en vervolgens het gesprek met de Belastingdienst aan te gaan. Dit vooroverleg is een voorbeeld van de essentie van horizontaal toezicht waarin men elkaar van tevoren op de hoogte stelt van mogelijke geschillen en deze zo snel mogelijk zal proberen op te lossen. Dit vooroverleg roept bij sommige fiscaal dienstverleners nog wel eens vraagtekens op. Wanneer dient nu iets voorgelegd te worden? De Belastingdienst heeft hierbij bewust gekozen om hier geen strikte richtlijnen voor te geven en gaat uit van de 'professional judgement' van de fiscaal dienstverlener.

Wat natuurlijk in iedere organisatie belangrijk is, maar bij horizontaal toezicht nog eens extra benadrukt word, is een goede vastlegging van processen, handelingen en afwijkingen die uiteindelijk tot een aanvaardbare aangifte leiden.

Deze vastleggingen zijn, zoals in de paragraaf hiervoor te lezen, een voorwaarde om überhaupt een convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst te tekenen. Aan een deugdelijke vastlegging ontleent de Belastingdienst namelijk haar oordeel om het convenant te tekenen. Maar daarnaast is een deugdelijke vastlegging nadat het convenant getekend is ook erg belangrijk. Mocht tijdens de steekproef onder het metatoezicht een fout in de aangifte van de ondernemer naar voren komen dan zal in het proces van de fiscaal dienstverlener gekeken worden hoe en waarom deze fout is ontstaan. Afhankelijk van de aard en grootte van de fout dient deze direct verwerkt te worden. Het proces bij de financieel dienstverlener dient vervolgens, zo nodig, te worden aangepast.

Intern zullen fiscale dienstverleners er ook alles aan doen om up to date te blijven om een zo goed mogelijke kwaliteit te leveren. Accountantskantoren zijn de laatste tijd bijvoorbeeld veel aan het automatiseren en nieuwe (online) boekhoudprogramma's krijgen steeds meer aanhang. Ook worden er veel cursussen georganiseerd om de kwaliteit van de fiscaal dienstverleners te behouden en te verbeteren.

De NOAB¹¹ probeert bijvoorbeeld de kwaliteit van horizontaal toezicht van haar aangesloten kantoren te behouden en te verbeteren door het laten invullen van een checklist, vaktechnisch overleg en periodieke reviews onderling.

In hoeverre dient de fiscaal dienstverlener nu verder de ondernemer te controleren? Vóór aanmelding van de cliënt voor het horizontale toezicht heeft hij als het goed is op enige manier de ondernemer al getoetst. Veel fiscaal dienstverleners hebben intern een checklist opgesteld waaraan de onderneming moet voldoen. Vaak is de onderlinge relatie tussen de fiscaal dienstverlener en de ondernemer al zo ver dat het niet nodig is dat de onderneming, voor horizontaal toezicht, nog eens van A tot Z gecontroleerd hoeft te worden. Controle van de ondernemer onder horizontaal toezicht verschilt verder niet heel veel van die van ondernemers die buiten het horizontale toezicht vallen. Ervaring met de onderneming speelt hierbij een belangrijke rol

De ondernemer verklaart in het convenant namelijk ook dat men de gegevens voor de aangifte juist, volledig en tijdig aanlevert aan de fiscaal dienstverlener. De vraag in hoeverre je dan vervolgens deze gegevens dient te controleren wordt deels beantwoord door Artikel 2 van de bijzondere gedragscode NOB¹², hierin staat het volgende: 'Zolang in redelijkheid aanwijzingen van het tegendeel ontbreken, mag het NOB-lid afgaan op de juistheid en volledigheid van de hem door de cliënt verstrekte gegevens.'

Voorwaarde voor deze regel is dat de fiscaal dienstverlener de ondernemer en de opdracht vooraf gecontroleerd heeft.

Wanneer de fiscaal dienstverlener dus geen aanleiding of vermoeden heeft of kan hebben dat de cliënt onjuiste gegevens aanlevert is een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Het kan natuurlijk ook zo zijn dat uit een onderzoek, voortvloeiend uit het metatoezicht, blijkt dat de fout in de aangifte te wijten valt aan een intern proces bij de fiscaal dienstverlener.

¹¹ Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen.

¹² Nederlandse Orde van Belastingadviseurs.

Deze fout dient uiteraard opgelost te worden om fouten in de toekomst te voorkomen. En zoals eerder te lezen valt dient de aangifte al dan niet te worden aangepast naar omstandigheid van de grootte en aard van de fout.

De fout in een proces van de fiscaal dienstverlener kan een smet zijn op het vertrouwen van de Belastingdienst. Het is echter niet zo dat dan direct alle aangesloten ondernemers die tevens de deelnemersverklaring horizontaal toezicht hebben getekend, in samenwerking met de bewuste fiscaal dienstverlener, het vertrouwen van de Belastingdienst verliezen. Wel zou dit als gevolg kunnen hebben dat de aangiftes van de desbetreffende ondernemers aan een extra controle onderworpen worden.

De kwaliteit van de fiscaal dienstverlener heeft dus indirect invloed op de mate waarin ondernemers gecontroleerd kunnen worden.

Voor een fiscaal dienstverlener is het aangaan van een convenant horizontaal toezicht met de Belastingdienst een middel om met de tijd mee te gaan. De laatste tijd worden steeds meer processen geautomatiseerd en speelt ICT een grote rol. Dit zal zeker ook in de toekomst zo door blijven gaan. Vanzelfsprekend verandert hierdoor tevens de rol van de fiscaal dienstverlener. Deze rol verandert hierdoor in een zogenaamde regisseursrol waarbij men het overzicht dient te houden op processen en taken van andere partijen over kan nemen voordat dit andersom zal gebeuren. Ook de adviserende rol van de fiscaal dienstverlener zal nu een steeds groter onderdeel worden van de werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener.

Met horizontaal toezicht kan de accountant dus tevens inspelen op de toekomst en haar positie als vertrouwenspersoon en deskundige veiligstellen.

4.4 De vierde tranche Awb en de fiscaal dienstverlener

Ondanks de geruststellende woorden uit artikel 2 van de bijzondere gedragscode NOB, zoals in de voorgaande paragraaf te lezen, zijn fiscaal adviseurs niet helemaal gerust betreffende de aansprakelijkheid. Per 1 juli 2009 is namelijk de vierde tranche Awb¹³ in werking getreden. Dit is een wijziging in de bestuurlijke aansprakelijkheid waardoor het mogelijk is geworden om een bestuurlijke boete op te leggen aan medeplegers die bewust en opzettelijk een overtreding hebben gemaakt bij indienen van een aangifte. In het kader van horizontaal toezicht zou de fiscaal dienstverlener dus ook een boete kunnen krijgen bij het bewust indienen van een foutieve aangifte. De hoogte van de boete kan net zo hoog worden als die van de bewuste ondernemer. Onder medepleger kunnen vallen de feitelijke dader, de leidinggevende, opdrachtgever en fiscaal dienstverlener.

Opgemerkt dient te worden dat het hier wel moet gaan om een bewuste en opzettelijke overtreding in samenwerking met de betreffende ondernemer.

In tegenstelling tot sommige gevallen is het niet zo dat de fiscaal dienstverlener schuldig is tot het moment dat men kan aantonen dat het niet zo is. De Belastingdienst dient nu zelf aan te tonen dat de fiscaal dienstverlener als medepleger fout was.

Omdat deze wetgeving toch nare gevolgen kan hebben wanneer men schuldig bevonden wordt, zal er, volgens fiscaal advocaat prof. mr. De Bont, toch een verandering komen in de wijze hoe de fiscaal dienstverlener om zal gaan met de ondernemer. Staat de fiscaal dienstverlener nu soms

¹³ Algemene wet bestuursrecht.

nog te dicht bij ondernemer, dit zal moeten veranderen naar een meer kritische verhouding. Een te vaag antwoord van de ondernemer zal niet geaccepteerd moeten worden. Hierbij dient de fiscaal dienstverlener door te vragen en onderliggende stukken op te vragen wanneer bepaalde posten onduidelijk of onvolledig lijken. Ook dient de fiscaal dienstverlener de ondernemer goed op de hoogte te brengen van wat wel en niet mag. Controle hierop is dan ook zeer gewenst. En wederom komt het erop aan dat alles intern bij de fiscaal dienstverlener zorgvuldig geregistreerd wordt. Mocht het eventueel tot een rechtszaak komen dan heeft men een goed houvast aan deugdelijke processen en registratie om onschuld te bewijzen.

Een aanvullende eis voor oplegging van boete aan een fiscaal dienstverlener op basis van de vierde tranche Awb is dat de Belastingdienst bij het voornemen een boete op te leggen eerst toestemming dient te vragen aan de voorzitter van het managementteam van de desbetreffende belastingregio en het team Particulieren/Formeel recht van het MvF.

Mocht het nu voorkomen dat de fiscaal dienstverlener merkt dat de ondernemer onjuiste informatie aanlevert is het zaak de ondernemer hiermee te confronteren. Wanneer de ondernemer niet voornemens is om dingen te veranderen is het verstandig om de dienstverlening te beëindigen en wellicht door een ander kantoor te laten behartigen. Deze maatregel is nodig om te voorkomen dat je als fiscaal dienstverlener als medepleger aangemerkt wordt en om een eventuele veroordeling te voorkomen.

De invoering van de vierde tranche Awb kan dus wel gevolgen hebben voor de fiscaal dienstverlener en haar verhouding met de ondernemer. Maar wanneer beide partijen zich houden aan de essentie van horizontaal toezicht en de accountant de nodige maatregelen neemt zou het niet kunnen gebeuren dat de fiscaal dienstverlener wordt aangemerkt als medepleger bij een foutieve aangifte. Deze maatregelen beginnen al bij de acceptatie en screening van de ondernemer bij aanname.

Tot op heden zijn er ook nog geen veroordelingen geweest van fiscaal dienstverleners op basis van de vierde tranche Awb in combinatie met horizontaal toezicht.

De rol van het convenant horizontaal toezicht doet niet veel af aan het verhaal hierboven. Wanneer de Belastingdienst namelijk een onjuiste of onvolledige aangifte ontdekt bij een ondernemer die buiten het horizontale toezicht valt zal men dit niet direct wijten aan opzet of grove schuld. Tenzij hier natuurlijk duidelijke aanwijzingen voor zijn. Ook is het in het kader van de gelijkheid van belastingplichtigen niet aanvaardbaar dat men bij het ondertekenen van het convenant horizontaal toezicht een lagere boete zou krijgen dan mensen welke buiten het horizontale toezicht vallen. Meer over boetes in combinatie met het horizontale toezicht is besproken onder het subkopje 'Boetes' in paragraaf 3.3.

5. Hoe staat het MKB tegenover het horizontale toezicht?

5.1 Inleiding

Voor de beantwoording van deze deelvraag heb ik meerdere interviews afgenomen bij fiscaal dienstverleners die inmiddels al minimaal een jaar een convenant met de Belastingdienst hebben. In dit interview heb ik vragen gesteld om erachter te komen hoe de fiscaal dienstverleners en hun cliënten uit het MKB over horizontaal toezicht denken.

De exacte interviewvragen die ik gesteld heb aan de verschillende fiscaal dienstverleners heb ik als bijlage C bij deze scriptie gevoegd.

Om de verschillende punten met betrekking tot horizontaal toezicht te scheiden heb ik dit hoofdstuk ingedeeld in een aantal paragrafen. Ik zal beginnen met een korte introductie van de personen met wie ik een interview heb afgenomen. Ik zal daarna behandelen hoe deze fiscaal dienstverleners in contact zijn gekomen met horizontaal toezicht en hoe de algemene ervaringen waren. Ook bespreek ik hoe de fiscaal dienstverleners staan tegenover het beleid en het nakomen van beloftes door de Belastingdienst. Daarna zal ik de financiële gevolgen bespreken als gevolg van de implementatie van horizontaal toezicht.

Ik zal in hoofdstuk 5.6 kort bespreken wat er voor de ondernemer in het MKB verandert en wat deze van horizontaal toezicht vindt.

Vervolgens heb ik tijdens de interviews een aantal stellingen voorgelegd die spelen rondom horizontaal toezicht. Hierop hebben de geïnterviewden hun mening gegeven.

Ik sluit dit hoofdstuk af met eventuele verbeterpunten voor de partijen binnen horizontaal toezicht.

5.2 Introductie fiscaal dienstverleners

Ik zal in chronologische volgorde bespreken wie ik heb geïnterviewd, bij welk kantoor deze man werkt en wat zijn functie is binnen dit kantoor.

Mijn eerste gesprek was met dhr. J. van de Put welke partner is bij H&L Accountants en Belastingadviseurs te Roosendaal. Dit gesprek was interessant omdat hij 23 jaar bij de Belastingdienst heeft gewerkt. In deze tijd heeft dhr. Van de Put diverse functies vervuld en daarbij veel kennis en ervaring opgedaan welke van pas komt in zijn huidige functie. Binnen H&L is dhr. Van de Put verantwoordelijk voor de fiscale afdeling en tevens de ondertekenaar van het convenant horizontaal toezicht. H&L heeft een eigen convenant met de Belastingdienst dat redelijk uniek is voor een kantoor met twee vestigingen.

Het tweede gesprek was met dhr. W. Vennix bij de Beer Accountants en Belastingadviseurs te Tilburg. Dhr. Vennix is partner en verantwoordelijk voor de fiscale afdeling. Naast zijn werkzaamheden voor de Beer is dhr. Vennix bestuurslid bij de beroepsvereniging Register Belastingadviseurs en redactielid bij de vakbladen 'Het Register' en 'Fiscaal Recht'. De Beer heeft twee vestigingen in Noord-Brabant.

Het derde kantoor dat ik bezocht heb was dat van YKV Accountants en Adviseurs te Alphen aan den Rijn. Hier heb ik dhr. R. Kok geïnterviewd die partner is op deze locatie. Daarnaast is dhr. Kok verantwoordelijk voor de fiscale afdeling binnen YKV. YKV heeft ook nog een vestiging te Capelle aan den IJssel.

Het laatste kantoor waar ik op bezoek ben geweest was de eerste fiscaal dienstverlener die een convenant tekende met de Belastingdienst dat gericht is op het MKB. Dit was Horlings Accountants en belastingadviseurs te Amsterdam. Horlings valt onder het internationale netwerk van Nexia en kan hierdoor profiteren van een wereldwijd netwerk en kennis. Bij Horlings heb ik een interview gehouden met dhr. W. Antonisse welke werkzaam is als senior Tax manager. Dhr. Antonisse is inmiddels 23 jaar werkzaam in de fiscaliteit en binnen Horlings Amsterdam de coördinator horizontaal toezicht.

De kantoren de Beer en YKV zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband van de SRA. Beide zijn ook via de SRA aangesloten bij het koepelconvenant horizontaal toezicht welke de SRA met de Belastingdienst heeft. Horlings is aangesloten bij Nexia Nederland en via hen aangesloten bij het koepelconvenant horizontaal toezicht dat Nexia Nederland met de Belastingdienst gesloten heeft.

H&L heeft een individueel convenant met de Belastingdienst gesloten.

5.3 Algemene ervaringen

Na een korte inleiding over wie ik ben en het doel van mijn scriptie heb ik naar de rol van de geïnterviewde gevraagd die men binnen de eigen organisatie vervult. Uiteraard zijn allen direct betrokken bij horizontaal toezicht en op de hoogte van de gevolgen die dit heeft voor de organisatie. Hieronder zal ik aan de hand van tussenkopjes enkele algemene praktijkervaringen met horizontaal toezicht beschrijven.

Ondertekenen van het convenant

De eerste stap naar horizontaal toezicht is natuurlijk het tekenen van een convenant, dan wel individueel of onder een koepel van bijvoorbeeld de SRA.

Maar natuurlijk moet de fiscaal dienstverlener eerst bekend worden met het principe horizontaal toezicht. De Belastingdienst zegt actief fiscaal dienstverleners en grote ondernemingen te benaderen voor horizontaal toezicht die in de ogen van de Belastingdienst voldoen aan de eisen die men hiervoor stelt.

Geen van de kantoren waar ik geweest ben is echter direct door de Belastingdienst benaderd. Dit is op zich niet heel vreemd aangezien drie van de vier kantoren van de geïnterviewde mensen bestaan uit twee vestigingen en daarmee niet tot de grotere kantoren behoren. Wel hebben ‘de Beer’ en ‘YKV’ beide meegedaan met de pilot horizontaal toezicht van de SRA. Voor de Belastingdienst was het uiteraard erg gunstig om een convenant met de SRA te sluiten. Hiermee besteedt de Belastingdienst in feite haar beoordeling van de fiscaal dienstverleners uit aan de SRA en is tegelijkertijd een grote slag gemaakt in het bereikbaar maken van horizontaal toezicht voor de fiscaal dienstverlener en de ondernemer in het MKB.

Het kantoor van dhr. Vennix en dhr. Kok zijn beide in een vroeg stadium, 2007, door de SRA benaderd voor een pilot horizontaal toezicht in het MKB. In eerste instantie betrof deze pilot veel overlegbijekomsten welke gericht waren op de loonheffing. Naast het feit dat een convenant dat slechts betrekking heeft op de loonheffing niet veel toegevoegde waarde zou geven waren er inmiddels al convenanten horizontaal toezicht gesloten welke betrekking hadden op de loonheffing, inkomstenbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting. De voorsprong die de SRA met haar pilot had is dus door de vele bijeenkomsten en focus op de loonheffing verloren gegaan. Nadat het uiteindelijke convenant door de SRA en de Belastingdienst was ondertekend hebben beide kantoren zich per april 2010 aangesloten bij het volledige convenant horizontaal toezicht. Dhr. Vennix ziet het vallen onder de SRA convenant horizontaal toezicht als een zogenaamde NAVO-clausule. Mocht bijvoorbeeld Italië door een ander land aangevallen worden dan zal Nederland Italië te hulp schieten. Wanneer de Belastingdienst een onterechte uitspraak doet of zich niet houdt aan het convenant jegens een kantoor kan deze steun zoeken binnen de SRA. Als groep staat men dan sterker om eventuele afwijkende handelingen door de Belastingdienst terug te draaien of te voorkomen.

Het kantoor van dhr. Van de Put (H&L) heeft het proces tot ondertekenen van een convenant horizontaal toezicht als moeizaam ervaren. De eerste kennismaking met horizontaal toezicht kwam nadat dhr. Van de Put benaderd was door een oud collega bij de Belastingdienst om een presentatie te geven voor ondernemers over horizontaal toezicht.

Door zich te verdiepen in het concept horizontaal toezicht bedacht dhr. Van de Put zich dat dit ook wel wat voor H&L accountants zou zijn. Na benadering van de regiocoördinator kreeg men te horen dat de Belastingdienst zich nog in de pilotfase bevond en dat ze zich bij de SRA moesten aansluiten. Dhr. Van de Put was het, in mijn ogen terecht, hier niet mee eens en nodigde een oud collega bij de Belastingdienst uit om gewoon langs te komen en de interne processen bij H&L te controleren. Uiteindelijk is de Belastingdienst tweeënhalve dag op bezoek geweest om diverse dossiers door te nemen waarna men heeft vastgesteld dat H&L kwalitatief voldeed aan de eisen voor een convenant horizontaal toezicht.

In een presentatie geeft dhr. Kool, werkzaam bij de Belastingdienst als programmamanager horizontaal toezicht in het MKB, ook aan liever geen individuele convenanten met fiscaal dienstverleners te sluiten en dat hij liever ziet dat de fiscaal dienstverleners zich aansluiten middels een koepelconvenant. Gezien het feit dat de Belastingdienst met meerdere inspecteurs 2 á 3 dagen nodig hadden om de kwaliteit van het kantoor van dhr. Van de Put te toetsen kan ik het standpunt van de Belastingdienst ook wel begrijpen. De tijdwinst die horizontaal toezicht oplevert zou dan teniet gedaan worden door controles van kwaliteitssystemen van fiscaal dienstverleners.

Toch is het, met enig aandringen, ook mogelijk om als kleinere fiscaal dienstverlener een individueel convenant horizontaal toezicht te tekenen zoals dhr. Van de Put gedaan heeft.

Benadering cliënten

Omdat het hebben van een convenant vaak iets is waar de fiscaal dienstverlener trots op is zullen de meeste kantoren dit niet ongemerkt voorbij laten gaan. Alle geïnterviewden gaven aan dat ze hun cliënten op de hoogte hebben gesteld van het feit dat ze vanaf dat moment een deelnemersverklaring kunnen tekenen om een convenantaangifte in te dienen onder horizontaal toezicht. Dit gebeurde middels de maandelijks kantoorbladen, flyers of een persoonlijke brief.

Een voorbeeld van een uitgedeelde informatieflyer door Horlings heb ik als bijlage D toegevoegd. Eventueel aanvullende informatie wordt verstrekt middels een persoonlijk gesprek. Het merendeel van de cliënten is positief over horizontaal toezicht al zijn er altijd ook ondernemers die niets met horizontaal toezicht te maken willen hebben.

Belangrijk is dat men de cliënt goed de mogelijke positieve maar zeker ook negatieve gevolgen van het convenant uitlegt om vervolgens de keuze aan de cliënt te laten. Dhr. Antonisse (Horlings) verwoordt dit mooi door te zeggen ‘wij promoten en informeren de cliënten goed maar zijn geen verkoper van horizontaal toezicht’.

Opvallend is het feit dat de geïnterviewde fiscaal dienstverleners unaniem het hebben van een convenant horizontaal toezicht zien als een commercieel voordeel ten opzichte van een kantoor zonder convenant. Men ziet het hebben van een convenant ook als een bevestiging van een goede beheersing van de interne processen. Daarnaast vindt men dat het, zeker op de lange termijn, noodzakelijk is dat men als fiscaal dienstverlener dit horizontale toezicht aan moet kunnen bieden.

Overigens stellen alle geïnterviewden dat een cliënt minimaal een jaar cliënt dient te zijn, of dat er minimaal een jaarrekening is opgemaakt, alvorens deze onder het convenant horizontaal toezicht kan vallen.

Toch heeft geen van de bezochte kantoren cliënten verworven door het hebben van een convenant horizontaal toezicht. Wel noemt men bij acquisitiegesprekken de mogelijkheid voor de cliënt om onder het convenant te vallen. Het blijft lastig te peilen of het hebben van een convenant potentiële cliënten ook over de streep trekt.

In de toekomst kan het wellicht wel voorkomen dat een cliënt met een convenant haar fiscaal dienstverlener verlaat maar het hebben van een convenant wel als eis stelt voor haar volgende fiscaal dienstverlener. In dit geval zou het hebben van een convenant voor de ondernemer de doorslag kunnen geven. Dhr. Antonisse geeft hierbij aan dat het belangrijk is voor de fiscaal dienstverlener dat men horizontaal toezicht aan de cliënten kan aanbieden. Zeker nu door de koepelconvenanten steeds meer fiscaal dienstverleners zich aansluiten bij horizontaal toezicht, zal een fiscaal dienstverlener in de toekomst echter opvallen wanneer men geen convenant heeft. In hoofdstuk 5.8 kom ik hier bij de stellingen nog op terug.

Extra maatregelen voor cliënten met een convenantaangifte

Over het algemeen behandelen de fiscaal dienstverleners die ik gesproken heb hun cliënten buiten het convenant hetzelfde als degenen die onder het convenant vallen.

Toch geeft dhr. Kok aan dat men iets opener is richting de belastingdienst. Dhr. Kok (YKV) doelt hierbij op de transparantie die centraal staat onder horizontaal toezicht. Een praktijkvoorbeeld waarbij de cliënt aangaf de aangifte liever een half jaar later in te dienen werd in overleg met de Belastingdienst goedgekeurd. Dhr. Vennix (de Beer) en dhr. Antonisse (Horlings) geven aan dat de convenantaangifte vóór indiening wordt gecontroleerd en goedgekeurd door een fiscaal contactpersoon binnen de eigen organisatie.

Metatoezicht

Bij de kantoren van dhr. Kok en dhr. Antonisse was er reeds een steekproefcontrole geweest onder horizontaal toezicht onder het metatoezicht.

Voor de Belastingdienst Haaglanden was de steekproef bij de cliënt van dhr. Kok de eerste onder het horizontaal toezicht. Op de werkwijze van de Belastingdienst was echter wel een en ander aan te merken. De ondernemer die onder het horizontale toezicht valt verwacht in feite geen controles meer. Echter werd bij de cliënt van dhr. Kok middels een brief aan de ondernemer een traditioneel boekenonderzoek aangekondigd. Uiteraard riep dit vraagtekens op bij de ondernemer die gerust is gesteld door dhr. Kok. Aan de hand van dit voorval zijn de drie partijen om de tafel gaan zitten om de ervaringen en verbeteringen te bespreken.

Dhr. Antonisse heeft eigenlijk precies dezelfde ervaring tijdens een controle onder het horizontaal toezicht. Hij geeft daarbij ook aan dat de inspecteurs van de Belastingdienst bij dit boekenonderzoek nog te veel gericht zijn op het ontdekken van fouten.

Nadat beide kantoren hadden aangegeven dat een 'full scale' boekenonderzoek niet bepaald vertrouwen uitstraalde heeft de Belastingdienst verbetering beloofd.

Overigens zijn er geen bijzonderheden gevonden bij beide controles.

Hoeveelheid cliënten onder horizontaal toezicht

Het percentage van de totale clientèle dat onder horizontaal toezicht valt verschilt behoorlijk per kantoor. Opmerkelijk is dat Hurlings het langste een covenant heeft maar met 10% van de clientèle onder horizontaal toezicht het laagste percentage heeft. Als onderbouwing hiervoor geeft dhr. Antonisse aan dat ze heel eerlijk en open zijn betreffende horizontaal toezicht. Het hoeft namelijk niet altijd een voordeel te zijn voor de klant. Ook de slechtere economie in combinatie met licht hogere kosten voor de fiscaal dienstverlener als gevolg van horizontaal toezicht speelt mee bij de afweging van cliënten. Sommige cliënten zien de voordelen ook niet van horizontaal toezicht.

YKV heeft met inmiddels al 75% van haar clientèle onder het horizontaal toezicht het hoogste percentage. Daarbij sluiten ze horeca ondernemingen wel uit vanwege de verhoogde risico's. Deels is dit percentage afhankelijk van de instelling van de fiscaal dienstverlener over horizontaal toezicht maar uiteraard is het essentieel om de cliënten goed te informeren en hen uiteindelijk te laten kiezen.

5.4 Beleid en nakomen van beloftes

In alle gevallen zijn de geïnterviewde mensen positief over de ervaringen die ze hebben met horizontaal toezicht. Het meest tevreden zijn ze over de vaste relatiebeheerder binnen de Belastingdienst als aanspreekpunt en de snelle reacties vanuit de Belastingdienst.

Dhr. Vennix vertelde dat wanneer je vroeger een fiscale vraag had die bijvoorbeeld betrekking had op de bouw dan keek je in je contactenlijst en kon je het nummer van de functionaris vinden die daarin gespecialiseerd was. Tegenwoordig is het ontzettend tijdrovend om überhaupt iemand te vinden die verstand heeft van je vraag wanneer je de belastingdiensttelefoon belt. Met een vast contactpersoon gaat dit zoveel makkelijker. Wanneer iets voorgelegd dient te worden belt men met de vaste relatiebeheerder. Deze relatiebeheerder besteedt dan de vraag uit aan een inspecteur welke nu vaak al binnen een week reageert.

Toch zijn er ook enkele kritiekpunten. Zo merken de fiscaal dienstverleners goed dat er bij de Belastingdienst een cultuuromslag nodig is. Het is logisch dat er, net zoals onder de fiscaal dienstverleners, ook bij de Belastingdienst voor- en tegenstanders van horizontaal toezicht zijn. Zo kan het zijn dat de inspecteur die is toegewezen moeite heeft met horizontaal toezicht. Hierdoor denkt deze inspecteur niet goed mee hetgeen leidt tot irritaties bij de fiscaal dienstverlener.

Wel geeft men aan dat wanneer dit kenbaar gemaakt wordt bij de relatiebeheerder dit goed wordt opgelost.

Wanneer men er niet uit kan komen tijdens het vooroverleg is het mogelijk de aangifte toch in te dienen met een correctie door de Belastingdienst als gevolg. Dit principe is eerder genoemd en heet 'agree to disagree'. Dhr. Van de Put ziet hierin geen oplossing. Voor de belastingambtenaar maakt het in feite niet uit hoe zijn dag eruit ziet en zetten ze zo een team van drie man op een hoger beroep. De fiscaal dienstverlener steekt uiteraard ook veel tijd in een hoger beroep hetgeen weer kostenverhogend werkt voor de cliënt. Mocht je uiteindelijk toch gelijk krijgen dan blijven de proceskosten voor rekening van de cliënt. Voor cliënten is de keuze voornamelijk bedrijfseconomisch hetgeen betekent dat men onder horizontaal toezicht sneller akkoord zal gaan met het standpunt van de Belastingdienst in plaats van een hoger beroep.

5.5 Kosten

Belangrijk aspect in de keuze om iets nieuws te implementeren is vaak het kostenplaatje in verhouding met de voordelen. Zo ook met horizontaal toezicht.

Voor de fiscaal dienstverlener kunnen we een onderscheid maken tussen de kosten op de korte termijn en die op de langere termijn. Op de korte termijn geven alle geïnterviewden aan dat horizontaal toezicht zeker niet kostenverlagend werkt. Het proces om tot een convenant horizontaal toezicht te komen is via de SRA wellicht wel gemakkelijk maar hier gaat toch ook tijd in zitten. Daarnaast beoordeelt de fiscaal dienstverlener cliënten en meldt deze vervolgens aan bij de Belastingdienst. Soms is het ook nodig om een uitgebreidere vastlegging te hanteren om de kwaliteit van de interne processen te waarborgen. Dit betreffen allemaal kosten die veelal niet doorbelast kunnen worden aan de cliënt.

Eventuele aanvullende controles zoals een quick scan kunnen wel doorbelast worden aan de cliënt. Ook het vooroverleg kost in eerste instantie meer tijd en dus ook meer geld voor de ondernemer. Dit is echter meer een verplaatsing van kosten aangezien er onder horizontaal toezicht geen vragenbrieven en boekenonderzoeken beantwoord en behandeld hoeven te worden. Deze mogelijke stijging van kosten voor de fiscaal dienstverlener kan weer kansen bieden voor de MKB-afdeling van KPMG doordat de tarieven meer gelijk getrokken worden.

Op de lange termijn zijn de verwachtingen dat horizontaal toezicht kostenneutraal of wellicht verlagende kosten met zich meebrengt. Men verwacht dan sneller en/of efficiënter te kunnen werken. Ook kunnen er extra werkzaamheden voortvloeien uit de extra controles die de fiscaal dienstverlener bij de cliënten uitvoert. Ook is de verwachting dat de kosten voor de ondernemer voor het vooroverleg wellicht lager zijn dan die van de kosten voor beantwoording van vragenbrieven en behandeling van boekenonderzoeken.

Dhr. Kok ziet voordelen voor de Belastingdienst waar horizontaal toezicht ten eerste sowieso tijd en geld bespaart en ten tweede wellicht ook meer boetes kan opleggen aan de 'foute' ondernemers. In feite een win-win situatie hetgeen aan de ene kant minder mankracht kost en aan de andere kant ook nog meer opbrengt.

De geïnterviewden denken unaniem dat invoering van horizontaal toezicht niet zal leiden tot hogere boetes voor de fiscaal dienstverlener. Belangrijk aspect hierbij is de kernwaarde vertrouwen. ‘De Belastingdienst kan erop vertrouwen dat wij, de fiscaal dienstverlener, de aangifte naar beste weten indienen en dat een eventuele fout niet opzettelijk van aard is.’ Mocht er echter opzettelijk een foute aangifte ingediend worden onder horizontaal toezicht dan lijkt het niet meer dan logisch dat hier ook een boete aan vast zit. Ook met invoering van de vierde tranche Awb zijn de geïnterviewden niet bang voor hogere boetes.

Wanneer je interne processen goed zijn ingericht en je kunt onderbouwen hoe en waarom je tot een standpunt bent gekomen, hoef je niet te vrezen voor veroordeling middels de vierde tranche Awb.

Dhr. Kok komt met een saillant detail dat de eindverantwoordelijke voor sancties met betrekking tot de vierde tranche Awb dezelfde is als de initiator van horizontaal toezicht.

5.6 De ondernemer in het MKB

In feite zou er niet veel hoeven te veranderen voor een ondernemer die onder het convenant horizontaal toezicht valt. Standaard heeft de ondernemer natuurlijk al zijn administratieve verplichtingen zoals het bewaren van diverse dossiers. Wellicht dat de fiscaal dienstverlener verbeterpunten signaleert voor wat betreft de registratie van documenten zodat achteraf middels een zogenaamde ‘audit trail’ te achterhalen valt hoe men tot een aangifte is gekomen. Ook is het belangrijk dat de ondernemer zelf nadenkt over veranderingen binnen de onderneming die wellicht voorgelegd dienen te worden. De fiscaal dienstverlener kan hier uiteraard ook een grote rol bij spelen.

Voor wat betreft het kostenplaatje voor de ondernemer, gaat ongeveer hetzelfde op als voor de fiscaal dienstverlener. In het begin kan de invoering van horizontaal toezicht leiden tot kostenverhoging. Denk hierbij aan extra controles door de fiscaal dienstverlener zoals de quick scan die Horlings hanteert wanneer men extra zekerheid wil verkrijgen over bepaalde fiscale processen. Reden hiervoor kan zijn dat de ondernemer deze processen uitvoert in eigen beheer. Kosten voor deze extra controles zullen vaak doorbelast worden aan de ondernemer. De andere kant van deze extra controles kunnen behulpzame adviezen zijn welke de ondernemer helpt efficiënter te werken. Ook hier geldt dat bij aanpassingen het in eerste instantie zal leiden tot kostenverhoging en later wellicht tot kostenverlaging.

Uiteraard is dit (groten)deels afhankelijk van de mate waarin de onderneming al ‘in control’ is.

5.7 Stellingen

Tijdens de interviews heb ik enkele veel gehoorde stellingen omtrent horizontaal toezicht voorgelegd. Hieronder heb ik de stellingen neergezet en de antwoorden van de geïnterviewden samengevat.

- 1 Als fiscaal dienstverlener kun je niet achterblijven bij horizontaal toezicht.
Met deze stelling was iedereen het eens. Ook wanneer je horizontaal toezicht niet op grote schaal gaat toepassen zul je horizontaal toezicht op zijn minst moeten kunnen aanbieden. Daarnaast ziet men het hebben van een convenant ook wel als een soort kwaliteitskeurmerk. Wanneer je een convenant horizontaal toezicht hebt is dat een teken dat de interne processen op orde zijn. Dit zal in de toekomst alleen nog maar sterker worden.
- 2 Horizontaal toezicht is meer geschikt voor fiscaal dienstverleners die mild adviseren dan voor diegenen die scherp adviseren.
Je kunt drie soorten advisering onderscheiden. Het milde adviseren, scherper adviseren in de zogenaamde ‘grijze zone’ en grensverkenning. De geïnterviewden zijn het er over eens dat een convenant horizontaal toezicht niet past bij een fiscaal dienstverlener die aan grensverkenning doet. Dit zou onder horizontaal toezicht betekenen dat men vele adviezen dient voor te leggen hetgeen tijd en geld kost en daarnaast een grote kans op afwijzing heeft door de Belastingdienst. Wanneer onder horizontaal toezicht aan grensverkenning gedaan wordt en dit is niet besproken tijdens een vooroverleg, kan dit resulteren in een boete op basis van de besproken vierde tranche Awb. Buiten het convenant is er een grotere kans dat de aangifte er ‘doorheen glipt’ Voor deze fiscaal adviseurs is het niet aannemelijk om een convenant horizontaal toezicht te ondertekenen.
In het zogenaamde grijze gebied is het aan de fiscaal adviseur om te bepalen wanneer iets tijdens het vooroverleg moet worden besproken. Hierbij gaat de Belastingdienst uit van de professionaliteit, deskundigheid en ervaring van de fiscaal adviseur.
- 3 De fiscaal dienstverlener wordt onder horizontaal toezicht een verlengstuk van de fiscus.
Over het algemeen wordt hier negatief op geantwoord. De werkzaamheden van de fiscaal dienstverlener blijven hetzelfde en de belangen van de klant staan voorop.
Dhr. Vennix heeft echter de ervaring dat de Belastingdienst sommige niet convenant cliënten behandelt als zijnde een convenantcliënt. Dit zou niet moeten en zou dan inderdaad gaan lijken op een verlengstuk van de fiscus.
Ook zijn er fiscaal dienstverleners die extra controles uitvoeren voor convenantcliënten maar het gaat te ver om hier te spreken van een verlengstuk van de fiscus.
- 4 De snelheid van beantwoording van vragen door de Belastingdienst zal lijden onder het succes van horizontaal toezicht.
Deze stelling gaat uit van een verwachting waar de geïnterviewden lastig een duidelijk antwoord op kunnen geven. Wel overheerst de overtuiging dat de toezegging van snelle afhandeling van vooroverleg door Belastingdienst consequent nagekomen dient te worden. Dit omdat het een voorwaarde betreft voortvloeiend uit het convenant en om geloofwaardig te blijven.

5 Horizontaal toezicht heeft geen toegevoegde waarde wanneer men reeds convenantachtig werkt.

Voor een MGO of ZGO is de stap niet zo groot. Men heeft dan al een vast contactpersoon bij de Belastingdienst en is middels een TCF vaak al ‘in control’.

Voor een ondernemer in het MKB is de winst voornamelijk te halen in de snelheid van de Belastingdienst. Ook als men al vooroverleg pleegt buiten het convenant horizontaal toezicht kan het twee maanden duren voordat er antwoord komt. Onder het convenant kan dit worden beperkt tot een week. Dhr. Van Schie van de Belastingdienst geeft ook aan dat bij tijdsdruk er bij ondernemersvragen in een gelijke situatie de voorkeur wordt gegeven aan een vraag van een ondernemer onder het convenant boven een vraag buiten het convenant.

Ook zou men zich nog beter bewust kunnen worden van de eigen interne processen.

Daarnaast zijn er specifieke gevallen waarom een ondernemer voor horizontaal toezicht zou kunnen kiezen. Denk bijvoorbeeld aan een ondernemer die voornemens is om binnen 5 jaar zijn onderneming te verkopen. Wanneer de onderneming dan de afgelopen vijf jaar heeft deelgenomen aan horizontaal toezicht kan deze ondernemer aantonen dat er geen fiscale issues spelen bij de onderneming. Dit kan uiteraard een gunstig gevolg hebben voor de uiteindelijke verkoopprijs.

Nadeel zou kunnen zijn dat het voor de ondernemer onder horizontaal toezicht duurder wordt vanwege de extra werkzaamheden van de fiscaal adviseur.

5.8 Wat zou er voor het MKB beter kunnen met betrekking tot horizontaal toezicht?

In de interviews met fiscaal dienstverleners en uit informatie van internet heb ik enkele kritiekpunten opgemerkt met betrekking tot horizontaal toezicht. De meeste punten hebben te maken met het feit dat alle partijen, betrokken bij het horizontale toezicht, moeten wennen aan de nieuwe werkwijze die horizontaal toezicht met zich meebrengt. Ik zal deze paragraaf splitsen naar verbeterpunten voor de Belastingdienst, de ondernemer en de fiscaal dienstverlener.

Verbeterpunten voor de Belastingdienst

Het grootste kritiekpunt voor de Belastingdienst lijkt de moeizame cultuuromschakeling als oorzaak te hebben. Zoals ik eerder aangaf blijken sommige inspecteurs van de Belastingdienst nog niet in staat om de manier van denken te veranderen van ‘hoe kan ik deze aangifte afkeuren’ naar ‘is er een mogelijkheid om deze aangifte goed te keuren’. Dhr. Van de Put geeft hierbij aan dat hij het gevoel heeft dat de Belastingdienst in sommige gevallen van vooroverleg zelfs kritischer is richting de fiscaal dienstverlener dan buiten horizontaal toezicht. De fiscus lijkt dan te denken dat er wel iets fout of verdacht moet zijn dat men het voorlegt. Dit kan onder horizontaal toezicht natuurlijk niet de bedoeling zijn. Dhr. Kok geeft aan liever een scheiding binnen de Belastingdienst te zien met horizontaal toezicht teams en niet-horizontaal toezicht teams.

Binnen de Belastingdienst is al deels een tweedeling tussen inspecteurs die met horizontaal toezicht te maken hebben en die dat niet hebben. Daarnaast geeft dhr. Van Schie aan dat de Belastingdienst momenteel bezig is met een zogenaamde ‘Horizontour’. Tijdens deze tour worden in heel Nederland alle inspecteurs die met het MKB te maken hebben een dag intensief geïnformeerd over handelen onder horizontaal toezicht.

Ook voor wat betreft de steekproefcontroles tijdens het metatoezicht valt er nog het een en ander te verbeteren. Hierbij moet men bij de Belastingdienst nog een balans vinden tussen een volledig boekenonderzoek en een procescontrole onder horizontaal toezicht.

Over de verbeterde communicatie met de Belastingdienst is men erg te spreken. Alle fiscaal dienstverleners zeggen aanzienlijk sneller antwoord te krijgen op vragen middels het vooroverleg en zijn erg te spreken over de vaste relatiebeheerder als aanspreekpunt binnen de Belastingdienst. Vervelend blijft het echter dat de communicatie met de Belastingdienst buiten horizontaal toezicht nog erg te wensen overlaat. Dit wordt nog eens versterkt doordat de Belastingdienst bewijst dit wel goed te kunnen doen en de fiscaal dienstverlener in feite ook bij ondernemers buiten het convenant voldoet aan de kwaliteitseisen.

Zelf geeft dhr. Van Schie van de Belastingdienst aan dat de eenduidigheid van standpunten binnen de Belastingdienst een verbeterpunt is. Het wil nu nog wel eens voorkomen dat bij eenzelfde kwestie bij verschillende belastingregio's een verschillend standpunt wordt ingenomen. Uiteraard blijft het mensenwerk maar hier moet op termijn wel verbetering in komen. Hiervoor is meer afstemming binnen de Belastingdienst nodig.

In feite kunnen alle punten gerelateerd worden aan het feit dat het horizontale toezicht binnen het MKB nog relatief recent is. Ik hoop, en heb de verwachting, dat de Belastingdienst de komende tijd hieraan gaat werken waardoor de fiscaal dienstverlener in de toekomst zich hier niet meer aan hoeft te ergeren.

Ik zou een scherpere scheiding aanbevelen tussen welwillende inspecteurs die horizontaal toezicht hebben geaccepteerd en diegene die dit niet willen. Het is dan taak van de relatiebeheerder om de convenantvragen bij de juiste inspecteurs neer te leggen. Hierdoor kan veel van bovenstaande kritiekpunten worden tegengegaan.

Verbeterpunten voor de ondernemer

Om de fiscaal dienstverlener zijn werk goed te laten doen is het belangrijk dat de ondernemer hem goed op de hoogte houdt. Voor de fiscaal dienstverlener is dit belangrijk om goede adviezen te geven en om te bepalen wat er voorgelegd dient te worden. Voor een deel ligt deze verantwoordelijkheid bij de fiscaal dienstverlener die de juiste vragen dient te stellen om een goed beeld te vormen van de ondernemer. Maar uiteraard dient de leiding van de ondernemer zich terdege bewust te zijn van het feit dat grote veranderingen of fiscale standpunten die af kunnen wijken van die van de Belastingdienst voorgelegd dienen te worden.

Dit wordt deels al gedekt door de verklaring die de ondernemer tekent bij het aangaan van een convenant horizontaal toezicht. In deze verklaring verklaart de ondernemer dat hij de informatie, benodigd voor de aangiftes, juist, volledig en tijdig aan de fiscaal dienstverlener zal aanleveren.

Daarnaast dienen ondernemers hun administratie en processen zorgvuldig te registreren en archiveren. Zover dit nog niet het geval was zal dit onder het convenant horizontaal toezicht moeten worden geoptimaliseerd. Hierdoor is het mogelijk om achteraf na te gaan hoe men tot een bepaald standpunt gekomen is en wat de gegevens hierachter zijn.

Verbeterpunten voor de fiscaal dienstverlener

Verbeterpunten voor de fiscaal dienstverlener zijn eigenlijk lastig te omschrijven. Geen enkele fiscaal dienstverlener is gelijk en zodoende is het ook lastig algemene verbeterpunten te noemen. Ik zal hier ingaan op enkele voorkomende verbeterpunten welke bij fiscaal dienstverleners gelden.

De meeste fiscaal dienstverleners voldoen al aan de gestelde eisen voor horizontaal toezicht. Denk hierbij aan kantoren die onder een koepel vallen en daardoor aan de door de koepel gestelde kwaliteitseisen voldoen. Daarnaast wordt de regelgeving voor bijvoorbeeld accountants steeds verscherpt. Deze combinatie zorgt er in de meeste gevallen voor dat er voor een convenant horizontaal toezicht nog maar weinig aanpassingen nodig zijn. Het kan zijn dat er bij bijvoorbeeld een groeiende fiscaal dienstverlener die nog niet aangesloten is bij een koepel, zoals de SRA, enkele verbeterpunten zijn te vinden in de interne fiscale processen.

De meeste moeite hebben de fiscaal dienstverleners met het vooroverleg. Uiteraard is men bij het aangaan van een convenant horizontaal toezicht akkoord gegaan met de regel om bij een mogelijk verschil in fiscale interpretatie dit voor te leggen aan de Belastingdienst.

Bij het begrip vooroverleg wordt daarnaast geen verdere uitleg gegeven daar waar sommige fiscaal dienstverleners graag wat extra richtlijnen zien. Ook onder de geïnterviewde fiscaal dienstverleners heerst deze verdeeldheid. Zo zou dhr. Vennix graag meer richtlijnen willen zien over hoe men dient te handelen. Door het ontbreken van specifieke richtlijnen zijn er meer afwachtende fiscaal dienstverleners. Kab accountants & belastingadviseurs geeft bijvoorbeeld aan dat voor hen het gebrek aan afgrenzing en eisen aan horizontaal toezicht en het vele vooroverleg een reden is om niet voor horizontaal toezicht te kiezen. Voor Dhr. Kok hoeven er geen aanvullende richtlijnen te komen. 'Je kunt met extra richtlijnen nooit alles beschrijven of afdekken en iedereen weet waar de grens ligt. In het zogenaamde grijze gebied is het aan de fiscaal dienstverlener om op basis van deskundigheid en ervaring te bepalen of iets voorgelegd dient te worden.' Ik sluit me bij het laatste aan.

Bij twijfel is de relatiebeheerder bij de Belastingdienst de aangewezen persoon om vragen met betrekking tot vooroverleg te stellen.

6. Conclusie en aanbevelingen

Ik zal in dit hoofdstuk antwoord geven op de hoofdvraag ‘wat is de invloed van horizontaal toezicht op het MKB?’ en geef mijn eigen kijk op horizontaal toezicht.

6.1 Conclusie

Zoals ik deze gehele scriptie bij de verschillende deelvragen onderscheid heb gemaakt tussen de verschillende partijen binnen het horizontaal toezicht zal ik dat hier ook weer doen.

Ik bespreek hierna achtereenvolgens de invloed van horizontaal toezicht voor de Belastingdienst, ondernemer en fiscaal dienstverlener. Daarna geef ik mijn eigen visie.

De Belastingdienst

Voor de Belastingdienst heeft de invoering van horizontaal toezicht slechts voordelen. Dat de Belastingdienst ook de initiator is van horizontaal toezicht heeft hier natuurlijk ook mee te maken.

Ten eerste zal de in de toekomst slinkende capaciteit van de Belastingdienst worden opgevangen door het dalende aantal controles van aangiftes. De verwachting is dat het aantal convenantaangiftes de komende jaren sterk zal gaan stijgen. Naast het feit dat men zo de daling van de capaciteit bij de Belastingdienst opvangt kan de Belastingdienst zich nu ook meer focussen op de niet-convenant aangiftes waaronder de ondernemers met een verhoogd risicoprofiel.

Bijkomend voordeel is dat men hierdoor wellicht meer boetes kan opleggen.

Het vooroverleg heeft ook een positief effect voor de Belastingdienst. De Belastingdienst krijgt hierdoor een beter beeld van de onderneming en fiscaal dienstverlener. Ook ligt de keuze voor goedkeuring uiteraard nog bij de Belastingdienst. Bijkomend voordeel voor de Belastingdienst kan zijn dat een fiscaal dienstverlener eerder kiest voor een gematigde instelling zonder vooroverleg omdat de winst met het scherpere advies niet opweegt tegen de kosten van vooroverleg en een eventuele rechtsgang.

De tijdsbesparing die de Belastingdienst bereikt door het groeiende aantal convenantaangiftes kan echter deels ook weer tijd kosten. Dit omdat onder horizontaal toezicht de fiscaal dienstverleners eerder mogelijke geschillen voorleggen aan de Belastingdienst waarop ze ook weer snel antwoord op verwachten.

Zoals in het hoofdstuk hiervoor te lezen is de omschakeling van de ‘controleercultuur’ naar een ‘meedenkcultuur’ de grootste uitdaging voor de Belastingdienst. Oorzaak hiervoor is ook de hoge gemiddelde leeftijd van werknemers bij de Belastingdienst. Velen hebben jarenlang op de ‘oude’ manier gewerkt en voor hen zijn de omschakelingen een lastig proces.

Toch denk ik dat de Belastingdienst met de ‘horizontour’, relatiemanagers horizontaal toezicht en speciale horizontaal toezicht teams zeker de goede kant op gaat.

Horizontaal toezicht heeft voor de Belastingdienst dus grote gevolgen maar in feite zijn dit allemaal positieve veranderingen.

De ondernemer

Het meest gehoorde pluspunt van horizontaal toezicht is de snelle zekerheid en duidelijkheid die men krijgt. Op het moment dat de aangifte is ingediend en het vooroverleg is gepleegd weet de ondernemer, bijna, zeker dat de berekende aanslag ook de definitieve aanslag zal worden. Dit geeft de ondernemer ook een gevoel van rust; men hoeft zich geen zorgen meer te maken over eventuele volledige boekenonderzoeken.

Toch kan het zijn dat de kosten in eerste instantie zullen stijgen voor de ondernemer. Veel fiscaal dienstverleners voeren aanvullende werkzaamheden uit om te controleren of de onderneming voldoet aan de eisen voor horizontaal toezicht. Daarnaast kan een fiscaal adviseur onder horizontaal toezicht 'opeens' veel moeten voorleggen wat de ondernemer ook weer extra kost. Besparingen kan horizontaal toezicht ook opleveren doordat vragenbrieven en volledige boekenonderzoeken uitblijven.

Verder zou er een betere vastlegging gewenst kunnen zijn onder horizontaal toezicht. Hierdoor is het voor de ondernemer en fiscaal dienstverlener makkelijker om achteraf fiscale standpunten te onderbouwen.

Wanneer een ondernemer besluit deel te nemen aan horizontaal toezicht zal hij hierbij tevens tegenover de fiscaal dienstverlener verklaren de fiscale gegevens juist, volledig en tijdig aan te leveren. Voor een 'brave' ondernemer zou ook hier in feite weinig hoeven te veranderen.

Horizontaal toezicht zou voor de ondernemer in het MKB dus vooral een persoonlijke keuze van de ondernemer zijn. In veel gevallen, wanneer de mentaliteit van de ondernemer goed is, zal horizontaal toezicht een voordeel op kunnen leveren en behoeft de onderneming niet veel aanpassingen. Echter zijn er ook genoeg redenen om niet voor horizontaal toezicht te kiezen. Daarnaast is er een grote groep kleine ondernemers welke niet onder een convenant kunnen vallen.

De fiscaal dienstverlener

Voor de fiscaal dienstverlener zal er iets meer veranderen met horizontaal toezicht dan voor de ondernemer. Als grootste voordeel ziet men vaak de verbeterde communicatie met de Belastingdienst. Buiten het horizontaal toezicht laat de communicatie met de Belastingdienst nogal eens te wensen over. Onder het horizontaal toezicht krijgt men met de relatiebeheerder bij de Belastingdienst een vaste aanspreekpartner voor zaken omtrent horizontaal toezicht.

De kosten voor implementatie van horizontaal toezicht zullen op de korte termijn bijna altijd stijgen. Bij goede interne processen rondom de fiscaliteit zal dit beperkt worden tot eigen controle hiervan of door een koepelorganisatie. Wanneer echter aanvullende procedures nodig zijn zullen de uren ter verbetering van de processen ten laste komen van de eigen onderneming. Deze aanpassingen kunnen op de lange termijn echter ook voordelen opleveren. Door het efficiënter indelen van processen is het mogelijk om efficiënter en daardoor goedkoper te werken.

Er zijn kantoren die extra controlemaatregelen introduceren voor cliënten die onder het convenant vallen. Denk hierbij aan een quick scan of extra review van aangiftes die onder horizontaal toezicht vallen. Deze kosten zal de fiscaal dienstverlener echter vaak doorbelasten aan de cliënten.

Vooroverleg speelt bij de fiscaal dienstverlener uiteraard ook een grote rol onder horizontaal toezicht. Zoals duidelijk is geworden uit mijn scriptie is voor de vraag ‘wanneer leg ik iets voor?’ een grote rol weggelegd voor de fiscaal dienstverlener.

In hoofdstuk 5 valt te lezen dat horizontaal niet raadzaam voor een fiscaal dienstverlener die ‘op het randje’ adviseert. Zoals ik bij de Belastingdienst eerder in dit hoofdstuk noemde dat de fiscaal dienstverlener steeds een afweging zal maken tussen de winst die een scherp advies oplevert en de kosten die hier aan verbonden zijn geldt dit verhaal ook bij de fiscaal dienstverlener. Je zou kunnen stellen dat in sommige gevallen de scherpte van adviezen van de fiscaal dienstverlener onder horizontaal toezicht ingeperkt worden.

Waar dit voor de Belastingdienst als voordeel gezien kan worden kan dit voor een fiscaal dienstverlener als nadeel gezien worden.

Onder andere vanwege redenen zoals hierboven aangegeven zullen er ook onder de fiscaal dienstverleners kantoren blijven die niet zullen meegaan met horizontaal toezicht.

Ook kleine kantoren en eenmanszaken zullen niet snel meedoen aan horizontaal toezicht.

Simpelweg omdat deze niet de zekerheid kunnen bieden die de Belastingdienst nodig acht voor horizontaal toezicht.

Gevolg is wel dat de Belastingdienst haar pijlers meer op de fiscaal dienstverleners zal en kan richten die buiten het convenant horizontaal toezicht vallen. Hierdoor is horizontaal toezicht toch vooral in het belang van de Belastingdienst met voordelen voor de integere fiscaal dienstverlener en ondernemer.

6.2 Aanbevelingen

Mijn eigen mening

Zelf ben ik van mening dat een fiscaal dienstverlener ook zonder een convenant horizontaal toezicht dient te voldoen aan de eisen die men stelt aan deelname aan horizontaal toezicht.

Aansluitend daarbij zou ik als fiscaal dienstverlener dan sowieso ook de stap maken naar horizontaal toezicht. Naast het feit dat dit toch ook een soort erkenning is van de kwaliteit van het eigen kantoor vind ik ook dat een fiscaal dienstverlener horizontaal toezicht moet kunnen aanbieden. Vervolgens is het de taak van de fiscaal dienstverlener om de cliëntèle zo goed mogelijk te informeren over de gevolgen die horizontaal toezicht met zich meebrengt.

De keuze ligt daarna bij de ondernemer waarbij het niet kiezen voor horizontaal gerust een goede keuze kan zijn.

Als tip voor de Belastingdienst zou ik het meer kenbaar maken van horizontaal toezicht onder ondernemers willen geven. Ondernemers die cliënt zijn bij een fiscaal dienstverlener die onder het convenant horizontaal toezicht vallen zijn vaak al geïnformeerd over horizontaal toezicht. Het merendeel van de fiscaal dienstverleners heeft echter nog geen convenant. Hierdoor zijn vele ondernemers in het MKB niet bekend met horizontaal toezicht en de eventuele voordelen die dit voor hen te bieden heeft.

Wanneer de Belastingdienst horizontaal toezicht niet alleen zou stimuleren bij fiscaal dienstverleners maar ook bij ondernemers zouden deze weer indirect druk kunnen uitoefenen op de fiscaal dienstverleners die nog geen convenant hebben.

In mijn ogen zou dit een win-win situatie zijn voor de Belastingdienst, meer convenantaangiftes en meer convenanten horizontaal toezicht met fiscaal dienstverleners.

Daarnaast ligt er een uitdaging om het vooroverleg zodanig te organiseren dat horizontaal toezicht onder de streep ook werkelijk tijdsbesparing oplevert. Zoals in de paragraaf hiervoor te lezen levert horizontaal toezicht een werkdrukvermindering op voor de Belastingdienst omdat convenantaangiftes sneller goedgekeurd worden. Echter zal onder horizontaal toezicht vanuit het MKB aanzienlijk meer vragen worden voorgelegd. Zoals onder horizontaal toezicht is geregeld verwacht men van de Belastingdienst dat deze ook weer spoedig reageert op deze vragen.

Bronvermelding

Bundels

Maastrichtse fiscale symposia 19 (2010) *De onstuitbare opmars van horizontaal toezicht*, a Wolters Kluwer Business.

Internet

www.accountancynieuws.nl

www.belastingdienst.nl

www.google.nl

www.gt.nl

www.hbo-kennisbank.nl

www.kluwer.nl

www.mazars.nl

www.nivra.nl

www.nob.nl

www.pleinplus.nl

www2.promanagement.nl

www.pwc.nl

www.rb.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sra.nl

www.wikipedia.nl

Internetpublicaties

Geerse, M. & Janssen, B. (2009) *Van verticaal naar horizontaal toezicht, zeker voor loonheffing*. PWC via <http://www.pwc.nl/nl/assets/documents/spotlight-jaargang-2-2009-van-verticaal-naar-horizontaal.pdf>.

Redactie Plein+ (2010) 'Vierde tranche dwingt adviseur tot aanpassing werkwijze'. Plein+ via [http://www.pleinplus.nl/nieuws/artikel/16977/27%3Bvierde tranche awb dwingt adviseur tot aanpassing werkwijze27%3B](http://www.pleinplus.nl/nieuws/artikel/16977/27%3Bvierde%20tranche%20awb%20dwingt%20adviseur%20tot%20aanpassing%20werkwijze27%3B).

Staatscourant (2011) 'Ondernemers hebben koudwatervrees bij horizontaal toezicht' via [http://www.pleinplus.nl/nieuws/artikel/20779/2018%3Bondernemers hebben koudwatervrees bij horizontaal toezicht2019%3B](http://www.pleinplus.nl/nieuws/artikel/20779/2018%3Bondernemers%20hebben%20koudwatervrees%20bij%20horizontaal%20toezicht2019%3B).

Starreveld, J. (2009) *Bestuurlijke boete voor accountant en belastingadviseur* Accountancynieuws via <http://www.accountancynieuws.nl/actueel/fiscaliteit/bestuurlijke-boete-voor-accountant-en.81125.lynkx>.

Overige publicaties

Accountancynieuws (2011) *NOAB en Belastingdienst tekenen definitief convenant Horizontaal Toezicht*.

Belastingdienst (2008) *Horizontaal toezicht; Samenwerken vanuit vertrouwen*.

Belastingdienst (2010) *Leidraad Horizontaal Toezicht MKB 'Fiscaal dienstverleners'*.

Belastingdienst (2008) *Tax Control Framework, Van risicogericht naar 'in control': het werk verandert*.

Clous, O. (2011) *Veelgestelde vragen RB Koepelconvenant horizontaal toezicht via 'Het Register'*.

van der Enden, E & van der Laan, R (2008) *Tax is a black box II, kwalitatief onderzoek naar fiscaliteit bij beursgenoteerde ondernemingen*.

Geesink, A & Lambrechts P. (2009) *Horizontaal toezicht door de belastingdienst*.

Herreveld, F.R. (2007) *Horizontaal Toezicht: de weg naar toekomst, ook binnen het MKB via 'weekblad fiscaal recht 6744'*.

Intomart i.o. van Grant Thornton (2011) *Business monitor 'Horizontaal Toezicht'*.

JE Consultancy (2010) *Horizontaal toezicht via www.jeconsultancy.nl*.

Vennix, W. (2011) *Horizontaal toezicht: een relatie met de Belastingdienst op basis van vertrouwen, begrip en transparantie via Liber Amicorum 30 jaar Hugo Van Geet*.

Weekblad fiscaal recht (2007) *Horizontaal toezicht: de weg naar toekomst, ook binnen het MKB*.

Wietsma, J. (2008) *Compliance en toezicht in de accountantspraktijk*

de Witte, E.R. (2011) *Horizontaal toezicht; De praktijk voor MGO-ondernemingen via 'Belasting Magazine'*.

Bezochte cursussen

29-09-2011: PAS-bijeenkomst 'TAX Control Horizontaal Toezicht', Amsterdam.

29-10-2011: HIT-gebruikersgroepbijeenkomst, Hoevelaken.

Woordenlijst

Awb	Algemene wet bestuursrecht
BBBB	Besluit bestuurlijk boeten Belastingdienst
Convenant	Contract met de belastingdienst m.b.t. horizontaal toezicht
DGA	Directeur groot aandeelhouder
Fiscaal dienstverleners	Accountants- en advieskantoren
HT	Horizontaal toezicht
ICF	Internal control Framework
IKB	Individuele Klanten Behandeling
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MGO	Middelgrote onderneming
NOAB	Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen
NOB	Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
NV COS	Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden
Onderneming	Bedrijf uit het Midden- en kleinbedrijf
RB	Register belastingadviseurs
SRA	Samenwerkende Registeraccountants en accountants- administratieconsulenten
TCF	Tax control Framework
VGC	Verordening gedragscode
VIA	Vooraf ingevulde aangifte
XBRL	eXtensible Business Reporting Language
ZGO	Zeer grote onderneming

Bijlagen

Bijlage A: Interviewvragen Belastingdienst

**Gesprek Nico van Schie 26-10-2011 om 9.00 uur
Regiocoördinator Belastingdienst Rijnmond**

- Wat is uw functie binnen de Belastingdienst?
En uw rol binnen HT?

Belastingdienst

- Wat is de reden van de Belastingdienst om met horizontaal toezicht te komen?
- Wat vindt u persoonlijk van het doel wat hiermee bereikt wil worden? D.w.z. controle en onderhandeling vooraf en minder controle op basis van vertrouwen, begrip en transparantie
- Voldoet het tot nu toe aan de verwachtingen?
- Hoe verloopt de omschakeling onder de werknemers van een controlerende cultuur naar een overleg- en meedenkcultuur?
Is het horizontaal toezicht reeds in de opleiding verwerkt?
- Wat zijn uw en de algemene ervaringen van de Belastingdienst met HT?
- Weet u waar de grens ligt voor ondernemers om een convenant te tekenen met behulp van een fiscaal dienstverlener of een eigen convenant met de Belastingdienst?
- Er zijn mensen die het aangaan van het convenant HT door een fiscaal dienstverlener zien als een soort kwaliteitskeurmerk en zijn van mening dat je niet 'achter' kunt blijven. KPMG hoeft zich niet zozeer meer te bewijzen maar hoe staat u hier tegenover?

- Wat doet de Belastingdienst eraan om HT aantrekkelijk te maken in het MKB?
- Komen er veel fouten naar boven uit het metatoezicht?
- Worden er nu al meer echte belastingontduikers gepakt doordat er tijd vrij is gekomen door HT?
Of gaat deze tijd direct weer naar het beantwoorden van vragen en innemen van standpunten.
- Hoe zijn de reacties vanuit het MKB?
- Zijn er nog verbeterpunten voor het horizontale toezicht m.b.t. het MKB?

Fiscaal dienstverlener

- Is horizontaal toezicht meer geschikt voor fiscaal dienstverleners die scherp adviseren of voor diegenen die zich strikt aan de regels houden?
- Waarom dient de fiscaal dienstverlener te voldoen alvorens een convenant te tekenen? En wat zal er veranderen na het tekenen van het convenant?
Zullen de kosten stijgen?
- Hoe kan een accountant zich onderscheiden onder het convenant horizontaal toezicht?
- Zou het hebben van een convenant een reden voor cliënten kunnen zijn om te kiezen voor deze fiscaal dienstverlener?
- Waarop dient de fiscaal dienstverlener de onderneming te controleren wanneer deze heeft aangegeven HT te willen implementeren?
In hoeverre is het voor een fiscaal dienstverlener een meerwaarde om een convenant te tekenen wanneer men reeds 'convenantachtig' werkt? Vooroverleg voert men uit en aangiftes worden door de hoge kwaliteit ook relatief snel goedgekeurd.

Onderneming

- Wat zou er voor de ondernemers veranderen wanneer ze een convenant HT aangaan?

- Is het convenant ook geldig voor de privé aangifte?
Voor wie dan precies binnen de onderneming?

- Zullen er hogere boetes vallen bij overtreding onder het convenant?
Vertrouwensbreuk; hogere boete als gevolg?

- Denkt u dat er meer boetes komen voor de fiscaal dienstverlener door invoering van de 4e tranche Awb?
Deze 4e tranche stelt dat de fiscaal dienstverlener tevens volledig aansprakelijk gesteld kan worden bij een bewust foutief ingediende aangifte. Of gaan de boetes via een andere weg (fiscale boete i.c.m. minder bewijslast)

- Buiten HT is het mogelijk om vijf jaar na dato nog naheffingen op te leggen. Blijft deze termijn bestaan onder HT?

- Zal de snelheid van het beantwoorden van vragen lijden onder het succes van HT?
Doordat meer mensen gebruik zullen maken van het principe HT blijft er minder tijd over voor de snelle behandeling van vragen.

- Is het mogelijk om via u cliënten in het MKB, die bekend zijn met het principe HT, te interviewen?

Bijlage B: Voorbeeldconvenant BDO

Convenant tussen de Belastingdienst en BDO CampsObers Accountants & Belastingadviseurs B.V

Convenant tussen de Belastingdienst en BDO CampsObers Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Partijen,
BDO CampsObers Accountants & Belastingadviseurs B.V. (hierna BDO) gevestigd te
Eindhoven, in deze vertegenwoordigd door de heer mr. P.J.M. Perquin,

en

de Belastingdienst,
in deze vertegenwoordigd door de heer drs. Th.W.M. Poolen,

sluiten een convenant.

1. Preambule

BDO verzorgt belastingaangiften voor ondernemers.

In dit convenant wordt vastgelegd hoe partijen met elkaar wensen om te gaan. Partijen werken met elkaar samen op basis van vertrouwen, begrip en transparantie. Ze willen hun processen zo op elkaar afstemmen, dat de door BDO ingediende aangiften voor de Belastingdienst aanvaardbaar zijn. Door de afstemming vooraf wordt voor de betrokken ondernemers de rechtszekerheid vergroot. Partijen stemmen de werkwijze in het aangifteproces, het uit te oefenen toezicht en de wijze waarop in verband met dit convenant overleg plaatsvindt met elkaar af. De aangiften die in overeenstemming met dit convenant worden ingediend, worden aangeduid als convenantaangiften.

Op 11 december 2008 heeft BDO met de Belastingdienst een convenant gesloten inzake een pilot verkorte winstaangifte. In dit convenant is onder artikel 5, lid 2 afgesproken dat partijen afspraken maken over samenwerking in het toezicht.

Het voorliggende convenant heeft betrekking op aangiften vennootschapsbelasting, loonheffing, omzetbelasting en inkomstenbelasting, die door BDO worden verzorgd. Dit convenant geeft daarmee mede invulling aan de genoemde bepaling in het convenant pilot verkorte winstaangifte.

2. Uitgangspunten

- 2.1 Rechten en verplichtingen op basis van wet- en regelgeving zijn en blijven zonder enige beperking op partijen en deelnemende ondernemingen van toepassing.
- 2.2 Partijen en deelnemende ondernemingen hebben de intentie de fiscale regelgeving correct uit te voeren.
- 2.3 Een aanvaardbare aangifte is een aangifte die voldoet aan wet- en regelgeving en waarin geen materiële fouten voorkomen. Kleine, niet-materiële afwijkingen in de aangifte leiden niet automatisch tot een door de Belastingdienst te hanteren kwalificatie niet-aanvaardbaar.
- 2.4 BDO en deelnemende ondernemers verlenen binnen algemeen geldende wet- en regelgeving zonder terughoudendheid en zonder voorbehoud aan de Belastingdienst inzage in de aan de aangifte ten grondslag liggende gegevens. Met betrekking tot fiscale adviezen hoeft echter geen inzicht verleend te worden.

1

- 2.5 De Belastingdienst vertrouwt op de professionaliteit van BDO bij het implementeren en het hanteren van de werkwijze, zoals is aangegeven in paragraaf 3 van dit convenant. BDO heeft een stelsel van kwaliteitsborging geïmplementeerd. Een periodieke review van de kwaliteit van de kantoorprocessen en -producten is onderdeel van dit stelsel. De Belastingdienst heeft kennis genomen van het stelsel van kwaliteitsborging dat door BDO wordt gehanteerd en van de binnen BDO te gebruiken procedures met betrekking tot het beoordelen van de kantoorprocessen.
- 2.6 De Belastingdienst stelt zo snel mogelijk na indienen van een convenantaangifte voor de vennootschapsbelasting of inkomstenbelasting de definitieve aanslag vast.
- 2.7 Dit convenant is primair gericht op de doelgroep ondernemingen in het segment midden- en kleinbedrijf. De Belastingdienst hanteert voor de segmenten middelgrote en zeer grote ondernemingen (MGO en ZGO) als uitgangspunt individuele cliëntbehandeling. Als BDO een ondernemer aanmeldt die bij de Belastingdienst onder individuele cliëntbehandeling valt, vindt overleg plaats tussen de Belastingdienst, BDO en de ondernemer over de deelname aan dit convenant.

3. Werkwijze

3.1. De toetreding van ondernemers

Partijen hebben afgesproken, dat er alleen sprake kan zijn van convenantaangiftes indien de deelnemende ondernemer schriftelijk aan het deelnemende BDO-kantoor verklaart:

- dat hij een relatie met de Belastingdienst wil op basis van vertrouwen, begrip en transparantie.

- dat hij de gegevens voor het opmaken van de convenantaangifte tijdig, juist en volledig aanlevert aan het BDO-kantoor.

3.2. Het opmaken van de convenantaangiftes

BDO zorgt er voor dat convenantaangiftes worden ingediend zoals omschreven in de preambule. De werkzaamheden worden zodanig in het cliëntdossier vastgelegd, dat effectief metatoezicht kan plaatsvinden (zie par. 4. Toezicht).

3.3. Vooroverleg

BDO legt ingenomen of in te nemen relevante (fiscale) standpunten zo spoedig mogelijk voor aan de Belastingdienst. Het gaat daarbij om zaken waarover verschil van inzicht met de Belastingdienst kan ontstaan, door bijvoorbeeld een verschil in duiding van feiten of door wetsinterpretatie. BDO verstrekt daarbij aan de Belastingdienst actief inzicht in alle feiten en omstandigheden, de ingenomen standpunten en haar visie op de (daarbij behorende) rechtsgevolgen.

De Belastingdienst geeft zo spoedig mogelijk na ontvangst van een ingenomen of in te nemen standpunt en zo veel als mogelijk in overleg met BDO zijn visie op de rechtsgevolgen en zal bij het geven van zijn visie op de rechtsgevolgen rekening houden met reële commerciële deadlines; indien deze daartoe nopen kan en zal het proces verder worden versneld.

3.4. Overleg over het convenant

De Belastingdienst, regio Utrecht/Gooi, voert voor de uitvoering van dit convenant voor de Belastingdienst de landelijke regie. Regio Utrecht/Gooi is eerste aanspreekpunt voor BDO.

2

4. Toezicht

Toezicht op de naleving van dit convenant geschiedt in de vorm van metatoezicht. Het doel van het metatoezicht is beoordelen of de werkwijze van paragraaf 3 van dit convenant voldoet en op welke wijze deze werkwijze kan worden verbeterd. De inrichting van het metatoezicht is de verantwoordelijkheid van de Belastingdienst.

In het metatoezicht beoordeelt de Belastingdienst het aangifteproces door de convenantaangiftes steekproefsgewijs volgens de uitgangspunten van de Controle Aanpak Belastingdienst (CAB) te controleren. Daarbij steunt hij op de werkzaamheden die door BDO en de ondernemer zijn uitgevoerd. De resultaten van daartoe gedane

interne kwaliteitstoetsen en reviews door BDO worden daarbij meegenomen. In het metatoezicht is het mogelijk dat de Belastingdienst controlewerkzaamheden bij de ondernemer uitvoert.

Als de in het metatoezicht onderzochte aangifte niet aanvaardbaar is, wordt in overleg met BDO onderzocht waar en waardoor fouten zijn ontstaan. Afhankelijk van de uitkomst van deze analyse wordt bepaald welke aanpassingen in de onderzochte aangifte en/of de werkprocessen van de BDO en/of de ondernemer moeten worden gedaan. Bij handelen in strijd met het convenant kan de Belastingdienst indien nodig zelf interveniëren. BDO heeft de verantwoordelijkheid om de eigen werkprocessen waarin fouten zijn ontstaan te verbeteren.

5. Overleg

Partijen treden periodiek met elkaar in overleg om de voortgang van met name de behandeling van de (nieuwe) fiscale issues te bespreken. Partijen overleggen periodiek om de werking van het convenant te evalueren en indien nodig te actualiseren. Het geactualiseerde convenant vervangt het voorafgaande convenant.

6. Looptijd

Dit convenant wordt gesloten voor bepaalde tijd tot en met 31 december 2010, met de mogelijkheid van verlenging. Indien één der partijen dit convenant tussentijds wil beëindigen, zal hij dit schriftelijk kenbaar maken aan de andere partij. Daarmee vallen de aangiftes van deelnemende ondernemers niet langer onder de werking van dit convenant.

7. Ondertekening

Dit convenant treedt in werking na ondertekening door beide partijen.

Den Haag, 9 oktober 2009

BDO,

Belastingdienst,

Mr. P.J.M. Perquin

Drs. Th.W.M. Poolen

Bijlage C: Interviewvragen fiscaal dienstverlener

Gesprek xx-xx-2011 om xx.xx uur
Partner X Accountants en Adviseurs

- Wat is uw functie binnen uw organisatie?
En uw rol m.b.t., HT?
- Wat vindt u van het idee en het doel wat met HT bereikt wil worden? D.w.z. controle en onderhandeling vooraf en minder controle op basis van vertrouwen, begrip en transparantie

Uw onderneming

- Hoe bent u zich bewust geworden van het principe HT? Bent u bijvoorbeeld benaderd door de Belastingdienst? Reeds nog contacten bij de Belastingdienst?
- Hoe heeft u het proces tot het tekenen van het convenant ervaren?
Wat was de duur van het proces?
- Heeft u nog interne processen aan moeten passen om te voldoen aan de eisen, gesteld door de Belastingdienst?
- Heeft het gebruik van HT tot nu toe kostenbesparend of kostenverhogend gewerkt?
- Kan de Belastingdienst haar beloftes waarmaken?
D.w.z. snellere beantwoording vragen, (sneller) afhandelen geschillen en minder controles.
- Voldoet het algeheel tot nu toe aan uw verwachtingen?
Hoeveel van uw cliënten valt reeds onder het HT?
- Heeft het tekenen van het convenant horizontaal toezicht geleid tot een cultuuromschakeling van uw werknemers?
De Belastingdienst meer zien als sparringpartner dan als 'boze wolf' de controleur.

- Hoe reageren uw cliënten op uw convenant horizontaal toezicht?
- Heeft u cliënten erbij gekregen vanwege het convenant met de Belastingdienst?
- Ik neem aan dat u reeds de jaarlijkse evaluatie heeft gehad met de Belastingdienst. Wat is hier besproken en zijn er dingen verandert n.a.v. dit gesprek?

Fiscaal dienstverlener

- In hoeverre is het voor een fiscaal dienstverlener een meerwaarde om een convenant te tekenen wanneer men reeds ‘convenantachtig’ werkt? Vooroverleg voert men uit en aangiftes worden door de hoge kwaliteit ook relatief snel goedgekeurd.
- Er zijn mensen die het aangaan van het convenant HT door een fiscaal dienstverlener zien als een soort kwaliteitskeurmerk en zijn van mening dat je niet ‘achter’ kunt blijven. Hoe denkt u hierover?
- Denkt u dat horizontaal toezicht meer geschikt is voor de fiscaal dienstverlener die scherp adviseert of voor de fiscaal dienstverlener die ruim binnen de geldende regels blijft?
- Er zijn mensen die beweren dat de fiscaal dienstverlener een verlengstuk wordt van de Belastingdienst wanneer men horizontaal toezicht implementeert. Hoe staat u hier tegenover?

Onderneming

- Hoe informeert u uw cliënten over horizontaal toezicht?
- Welke eisen stelt u aan een ondernemer die wil deelnemen aan het horizontale toezicht? Heeft u bijvoorbeeld een checklist opgesteld of beoordeelt u de cliënt middels de opgedane ervaring?
- Wat zou er voor de ondernemers veranderen wanneer ze een convenant HT aangaan?
- Heeft u ondernemers moeten afwijzen welke wilden deelnemen aan horizontaal toezicht maar niet voldeden aan de voorwaarden?

- Hoeveel van uw werknemers vallen nu onder het convenant?
- Behandelt u cliënten die onder het convenant vallen anders dan cliënten die niet onder het convenant vallen?
- Het convenant HT is geldig voor de LH, IB, OB en Vpb. Stel dat een cliënt nu de salarisadministratie heeft uitbesteed aan een derde. Beoordeelt u nu deze derde partij of valt in dit geval de LH buiten het convenant?
- Zijn er al cliënten van u, die onder het convenant HT vallen, gecontroleerd middels het metatoezicht?
- Zullen er hogere boetes vallen bij overtreding onder het convenant?
Vertrouwensbreuk; hogere boete als gevolg?
- Denkt u dat er meer boetes komen voor de fiscaal dienstverlener door invoering van de 4^e tranche Awb?
Deze 4^e tranche stelt dat de fiscaal dienstverlener tevens volledig aansprakelijk gesteld kan worden bij een bewust foutief ingediende aangifte. Of gaan de boetes via een andere weg (fiscale boete i.c.m. minder bewijslast)
- Zal de snelheid van het beantwoorden van vragen lijden onder het succes van HT?
Doordat meer mensen gebruik zullen maken van het principe HT blijft er minder tijd over voor de snelle behandeling van vragen.

Afsluitend

- Heeft u nog argumenten voor twijfelende ondernemers om onder het convenant HT te vallen?
- Zou u horizontaal toezicht aanraden bij collega fiscaal dienstverleners?
- Als u de Belastingdienst een advies zou kunnen geven ter verbetering van het horizontaal toezicht in het MKB, wat zou dit dan zijn?

- Wat ziet u als grootste plus- en minpunt van horizontaal toezicht?
- Is het mogelijk om via u cliënten in het MKB, die bekend zijn met het principe HT, te interviewen?

Bijlage D: Horlings informatieflyer horizontaal toezicht

Horlings en "Horizontaal toezicht"

HORLINGS ■
Accountants en belastingadviseurs

Horizontaal toezicht - Een unieke relatie met de Belastingdienst: de aangifte wordt gevolgd en geen vragen achteraf van de Belastingdienst. Horlings heeft als eerste advieskantoor in Nederland in 2009 een convenant getekend met de Belastingdienst in het kader van het zogenoemde "horizontaal toezicht". Dit biedt de klant van Horlings een unieke kans.

WAT IS HORIZONTAAL TOEZICHT?
Horizontaal toezicht maakt het voor de belastingplichtige mogelijk aangiften in te dienen, waarbij de Belastingdienst geen verdere vragen meer stelt over deze aangiften. De aanslag wordt dus zonder verdere controle door de Belastingdienst conform de ingediende aangifte vastgesteld. De Belastingdienst vertrouwt erop dat uw aangifte klopt. Het betreft de aangiften inkomsten-, vennootschaps- en omzetbelasting en de loonheffing.

Horizontaal toezicht betekent dat de blik 'vooruit' staat en niet 'achterom wordt gekeken'. Cliënten van Horlings hebben de mogelijkheid om mee te doen aan deze vorm van aangifte doen, maar dit hoeft niet. De keuze is aan u.

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN HORIZONTAAL TOEZICHT?
Het uitgangspunt is dat in aangiften van klanten die deelnemen aan horizontaal toezicht, geen verrassingen zitten voor de Belastingdienst. Aangiften worden zonder nadere controle afgedaan. Dit kan doordat:

- de cliënt de juiste en volledige gegevens tijdig aanlevert bij Horlings;
- Horlings kwalitatief goed werk levert en de Belastingdienst hier steekproefsgewijs controle op uitoefent;
- in geval van twijfel over de toepassing van het belastingrecht, vooraf overleg wordt gepleegd door Horlings met de Belastingdienst.

Het vooroverleg is een belangrijk onderdeel van horizontaal toezicht. Onderdelen van een aangifte die mogelijk een discussiepunt zouden kunnen vormen met de Belastingdienst worden tijdens het vooroverleg tussen Horlings en de Belastingdienst vóór het indienen van de aangifte besproken.

Horizontaal toezicht biedt de mogelijkheid om via een vast aanspreekpunt bij de Belastingdienst fiscale vraagstukken voor te leggen, waarbij de Belastingdienst een praktische benadering voorstaat.

WAT ZIJN DE VOORDELEN VAN HORIZONTAAL TOEZICHT VOOR U?
Wanneer u als cliënt van Horlings besluit om deel te nemen aan het horizontaal toezicht, zijn dit de voordelen:

- u heeft zekerheid vooraf;
- geen vragen (brieven) achteraf;
- directe afwikkeling van uw belastingaangiften;
- vaste aanspreekpunten binnen de Belastingdienst en dus kortere doorlooptijden;
- een oplossingsgerichte inspecteur

Is uw interesse gewekt of heeft u nog vragen? Stuur een e-mail naar horizontaaltoezicht@horlings.nl en wij nemen contact met u op. Of raadpleeg uw adviseur bij Horlings.

HORLINGS ■
horlings.nl

Amsterdam
Jozef Israëlskade 46
NL-1072 SB Amsterdam
T +31 (0)20 570 02 00

Heemstede
Bronsteeweg 10
NL-2101 AC Heemstede
T +31 (0)23 516 06 20

Hoofddorp
Hoofdweg 678
NL-2192 DT Hoofddorp
T +31 (0)23 555 50 00

 Horlings is lid van Nexia International, het wereldwijde netwerk van onafhankelijke accountants- en advieskantoren.

Bijlage E: Deelnamebewijzen cursussen
PAS- bijeenkomst 'TAX control horizontaal toezicht'
Amsterdam, 29 september 2011

Horizontaal Integraal Toezicht gebruikersgroepbijeenkomst
Hoevelaken, 29 november 2011

